

**VESISANKARIT-TAPAHTUMA ALAKOULUIKÄISTEN
VANHEMPIEN NÄKÖKULMASTA**

Noora Metso
Pro gradu -tutkielma
Kasvatustiede
Opettajankoulutuslaitos, Rauman yksikkö
Turun yliopisto
huhtikuu 2019

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

TURUN YLIOPISTO
Opettajankoulutuslaitos, Rauman yksikkö

NOORA METSO:
Vesisankarit-tapahtuma alakouluikäisten vanhempien näkökulmasta

Pro gradu – tutkielma, 48 sivua + 4 liitesivua
Kasvatustiede
Huhtikuu 2019

Tutkielman tarkoituksena on selvittää Hämeenlinnan kaikille avoimeen Vesisankarit-tapahtumaan osallistuneiden alakouluikäisten lasten vanhempien ajatuksia ja kokemuksia tapahtumasta. Lisäksi tutkielmassa selvitetään alakouluikäisten lasten vanhempien näkemyksiä uimataitoon ja pelastustaitoihin liittyen.

Tutkielman aineisto on kerätty Hämeenlinnassa Vesisankarit-tapahtuman yhteydessä ja sen jälkeen teemahaastatteluilla tammikuussa 2018. Haastatteluihin osallistui kuusi tapahtumaan osallistunutta alakouluikäisen lapsen vanhempaa. Tutkielma on luonteeltaan kvalitatiivinen. Tulosten analysoinnissa käytettiin menetelmänä aineistolähtöistä sisällönanalyysia.

Lisäksi teemahaastatteluiden tukena käytettiin kyselyjä, jotka kerättiin kyselylomakkein Hämeenlinnan uimahallilla Vesisankarit-tapahtuman yhteydessä. Kyselomakkeisiin vastasi 17 henkilöä. Kyselylomake sisälsi niin väittämiä, joihin vastattiin 5-portaisella Likertin asteikolla kuin avoimiakin kysymyksiä.

Tutkimustuloksista selviää, että Hämeenlinnassa vuonna 2018 järjestetty kaikille avoin Vesisankarit-tapahtuma oli alakouluikäisten lasten vanhempien mielestä kiva tapahtuma, jolle toivottiin jatkoa niin vanhempien kuin järjestäjänkin taholta. Haastatteluissa esiin nousi, että haastatellut eivät olleet tietoisia tapahtumasta uimahalliin tullessaan, joten mainontaan olisi kiinnitettävä enemmän huomiota seuraavaa tapahtumaa suunnitellessa.

Vanhemmat olivat positiivisesti yllättyneitä, että Vesisankarit-tapahtumaan osallistuminen ei maksanut uimahallilipun lisäksi mitään ylimääräistä. Haastatellut olivat sitä mieltä, että lasten uimaan oppimisesta vastuussa ovat lasten vanhemmat. Uimataitoa haastatellut vanhemmat pitivät erityisen tärkeänä taitona varsinkin Suomessa ja esittivät uimataidon olevan yksi kansalaistaito, joka jokaisen suomalaisen tulisi taitaa. Pelastustaidot ovat haastateltujen vanhempien mielestä myös tärkeitä taitoja, joita lasten tulisi jo melko nuoresta taitaa. Kuitenkin haastatteluissa selvisi, että pelastustaitoja on harjoiteltu varsin vähän kotona, mutta niistä on kuitenkin keskusteltu lasten kanssa.

Avainsanat: Vesisankarit-tapahtuma, uimataito, pelastustaidot

Sisällys

1 Johdanto	1
2 Teoreettinen viitekehys	4
2.1 Uimataito	4
2.2 Vesiturvallisuus	7
2.3 Uimahallien merkitys uinnin harrastamiseen Suomessa	9
2.4 Uinti perusopetuksessa	10
2.5 Vesisankarit-hanke	13
2.6 Vesisankarit tapahtuma Hämeenlinnassa	15
2.7 Aiemmat tutkimukset	18
3 Metodinen lähestymistapa	21
3.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimuskysymykset	21
3.2 Tutkimusmenetelmä	22
3.3 Tutkimuskohde	25
3.4 Aineiston analysointimenetelmä	25
4 Tulokset	28
4.1 Kokemukset Vesisankarit-tapahtumasta	28
4.2 Vanhempien näkemys yleisesti uimataidosta ja pelastustaidoista	34
4.3 Vanhempien kokemus omasta roolistaan lapsen vesitaitojen edistäjänä	38
4.4 Tapahtumavastaavan näkemyksiä Hämeenlinnan Vesisankarit-tapahtumasta	39
5 Pohdinta	44
5.1 Millaisena lasten vanhemmat kokevat kaikille avoimen Vesisankarit -tapahtuman vesitaitojen harjoitteluun innostajana ja vesitaitojen edistäjänä?	44
5.2 Mikä on vanhempien näkemys yleisesti uimataidosta ja pelastustaidoista?	45
5.3 Miten vanhemmat kokevat oman roolinsa lapsensa vesitaitojen edistäjänä?	46
5.4 Tutkielman vahvuudet ja heikkoudet	46
5.5 Jatkotutkimusideat	47
Lähteet	49
Liitteet	54
Liite 1: Alakouluikäisten lasten vanhempien haastattelurunko	54
Liite 2: Tapahtumavastaavan haastattelurunko	55
Liite 3: Kyselylomake	57
Liite 4: Tutkimuslupa haastatteluja varten	58

1 Johdanto

Uimataittoa pidetään tärkeänä taitona tuhansien järvien maassa, Suomessa. Veden äärellä liikutaan paljon ja monet harrastukset vaativat turvallisuuden vuoksi uimataittoa, kuten esimerkiksi veneily, melonta ja kalastaminen, joissa kaikissa ollaan veden äärellä. Myös uinti on suosittu harrastus Suomessa ja uinnin on todettu olevan suosituimpia kuntoliikuntalajeja aivan maailmanlaajuisestikin (Whitten 1994, 5). Suomessa uimataittoa on luonnehdittu jopa yhdeksi kansalaistaidoista (Kurki & Anttila 1999, 9). Uimataito mainitaan myös Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (Pops 2014).

Uimataidolla on siis keskeinen rooli suomalaisten elämässä. Uimataidon suuresta merkityksestä, ja sen nimittämisestä jopa kansalaistaidoksi, huolimatta Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry:n mukaan Suomessa veteen hukkumalla kuolee noin 150—200 henkilöä vuosittain. Hukkuneiden määrä on kuitenkin vähentynyt erilaisten terveyden ja turvallisuuden edistämishojelmien myötä. Esimerkiksi 2000-luvulla lasten ja nuorten hukkuminen on vähentynyt. Silti tapaturmaisesti kuolemaan johtaneista syistä hukkuminen on yleisimpiä syitä pienten, alle kouluikäisten, lasten kuolemille. (Doupi, Haikonen, Impinen, Honkala & Lounamaa 2017, 87.)

Suomessa muun muassa edellä mainittu Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry ja Koululiikuntaliitto tekevät työtä uimataidon ja vesiturvallisuustaitojen lisäämiseksi. Molemmat tuottavat materiaalia ja järjestävät erilaisia tapahtumia uimataidon ja vesiturvallisuustaitojen kehittämiseksi. Esimerkiksi Koululiikuntaliitto on tuottanut kouluikäisten lasten vanhemmille ja opettajille materiaalia Vesisankarit hankkeen myötä (Vesisankarit-käsikirja 2016).

Tutkielmaani valitsin tarkastelun kohteeksi Koululiikuntaliiton järjestämän Vesisankarit-tapahtuman. Koululiikuntaliitto koordinoi hanketta ja tukee tapahtumavastaavia

Vesisankarit-tapahtuman järjestämisessä. Koululiikuntaliiton tehtävänä on koordinoida ja tukea Vesisankarit-tapahtumien järjestämisessä. Vesisankarit-tapahtumien järjestämisestä vastaa paikallinen toimija Koululiikuntaliiton ohjeiden mukaisesti.

Lasten ja nuorten uimataito kiinnostaa minua, vaikka en itse uintia harrastakaan. Pidän uimisesta ja olen lapsesta saakka uinut kesäisin järvessä ja talvella uimahallissa. Pidän uimataitoa tärkeänä taitona, joka jokaisen ihmisen tulisi taitaa. Uimataito on tärkeä taito oman turvallisuuden kannalta ja muun muassa korkeiden hukkumistilastojen vuoksi koen uimataidon ja pelastustaitojen opetuksen lapsille niin vanhempien kanssa vapaa-ajalla kuin kouluissakin osana liikuntakasvatusta tärkeäksi. Uimataidon opetuksella on keskeinen rooli hukkumisten vähentämisessä ja ennaltaehkäisyssä (Ilmanen 2006, 216).

Kiinnostukseni uimataitoa kohtaan on herännyt muun muassa liikunnanopettajan sijaisuuksia tehdessäni sekä luokanopettajaopinnoissa. Uinninopetus kuuluu perusopetuksessa luokan- ja liikunnanopettajalle joissakin kunnissa, ainakin niissä, joissa olen sijaisuuksia tehnyt. Sijaisuuksia tehdessäni olen huomannut, että kaikki lapset ja nuoret eivät osaa uida. Myös uimarannoilla olen huomannut, että siellä ei ole paljoa lapsia ja nuoria. Toki sääolosuhteet voivat vaikuttaa tähän osaltaan. Kuitenkin Suomessa veden äärellä toimitaan paljon ja esimerkiksi talvella liikutaan järvien jäällä, joten uimataito on keskeinen taito jo ihan turvallisuuden vuoksi.

Koululiikuntaliitto on osaltaan halunnut tukea lasten ja nuorten vesitaitojen kehittymistä järjestämällä Vesisankarit-tapahtumia, joissa tavoitteena on tuoda vesitaitojen merkitys ihmisten tietoisuuteen sekä tarjota mahdollisuus taitojen harjoitteluun. Tapahtumatyyppejä on kahdenlaisia; koululaistapahtumia sekä kaikille avoimia tapahtumia. Tässä tutkielmassani olen kiinnostunut siitä, millaisia ovat kaikille avoimet Vesisankarit-tapahtumat ja miten alakouluikäisten lasten vanhemmat kokevat ne. Vesisankarit-tapahtumat ovat osa Koululiikuntaliiton koordinoimaa Vesisankarit-hanketta. Vesisankarit-tapahtumia järjestetään siis kahdenlaisia; koululaisille tarkoitettuja, koulupäivän aikana toteutettavia tapahtumia sekä viikonloppuisin

järjestettäviä kaikille avoimia tapahtumia, joihin tervetulleita ovat kaiken ikäiset henkilöt ihan vauvasta vaariin pelkällä uimahallin sisäänpääsyn hinnalla.

Tutkin myös alakouluikäisten lasten vanhempien suhtautumista ja ajatuksia uimataitoon ja pelastustaitoihin liittyen. Keräsin aineiston Hämeenlinnassa 27.1.2018 järjestetystä kaikille avoimesta Vesisankarit-tapahtumasta teemahaastatteluin ja kyselylomakkein. Teemahaastattelut toteutettiin tapahtuman jälkeen samana sekä seuraavana päivänä. Haastatteluihin osallistuminen oli vapaaehtoista ja haastateltavat täyttivät kirjallisen tutkimusluvan ennen haastattelua. Kyselylomakkeiden täyttäminen tapahtui heti tapahtuman jälkeen uimahallin aulassa ja sen täyttäminen oli vapaaehtoista ja täyttämisen yhteydessä kysyttiin lupaa käyttää vastauksia tässä tutkielmassa.

2 Teoreettinen viitekehys

2.1 Uimataito

Suomi tunnetaan tuhansista järvistään ja pitkistä merenrannoista, jotka mahdollistavat kesäisin hyvät puitteet uimiselle (Markkula & Öörni 2010, 12; Pellinen 2004, 16; Kurki & Anttila 1999,9). Suomessa on noin 2000-3000 yleistä uimarantaa sekä kymmeniä tuhansia yksityisiä uimarantoja (Markkula & Öörni 2010,12). Kuitenkin lyhyet kesät sekä luonnonvesien jäätyminen haastavat uimista ja rajoittavat sitä suurelta osaa vuotta. (Pellinen 2004, 16; Kurki & Anttila 1999, 9.)

Lyhyistä kesistä huolimatta uimataito on melko keskeinen taito Suomessa ja uimataitoa luonnehditaan jopa kansalaistaidoksi sekä perustaksi vesiturvallisuudelle (Keskinen ym. 2016, 9). Uimataito on olennainen taito useissa vapaa-ajan harrastuksissa, jotka liittyvät vesillä toimimiseen kuten sukellus, veneily, melonta ja pelastustoiminta. Uimataito on taito, jota ei ole mahdollista oppia harjoittelematta eikä se ole ihmiselle synnynnäinen taito (Whitten 1994, 201). Näin ollen uimataidon harjoittelu on keskeisessä osassa myös peruskoulun liikunnan opetuksessa.

Pellisen (2004) mukaan uimiseksi kutsutaan sitä, kun henkilö tekee vedessä liikkeitä käsillään ja jaloillaan, jotka vievät häntä eteenpäin. Ihminen pystyy uimaan ja kellumaan vedessä painumatta pohjaan kiven tavoin, sillä veden ominaispaino on suurempi kuin ihmisen. Tähän perustuu Arkhimedeen laki, jonka mukaan kappale, joka pudotessaan nesteeseen, menettää painoaan yhtä paljon kuin saman kokoisella nestemäärällä on painoa. Tästä aiheutuu noste, joka kohottaa kappaletta ylöspäin. (Pellinen 2004, 21.) Uimataito on siis fysiikan laeilla määriteltävää vedessä tapahtuvaa toimintaa, jossa pyritään hyödyntämään veden kantavuutta sekä vähennetään veden vastusta ja lisätään työntövoimaa. Uimataitoon liittyvät muun muassa taito kellua, liukua sekä käsien ja

jalkojen käyttäminen. Käsillä tehtävät vedot ja jaloilla tehtävät potkut vievät uimaria vedessä eteenpäin. (Keskinen 2007, 354-360.)

Suomessa uinnin voi aloittaa jo vauvana, esimerkiksi vauvaperheille tarkoitettussa vauvauinnissa. Suomessa vauvauintia on toteutettu jo 1980-luvun alusta saakka. Vauvauintiin voi osallistua koko perheen voimin. Vauvauinti on ohjattua toimintaa uima-altaassa, jossa on vähintään 32-asteista vettä. Vauvauinnin suositeltu aloitusikä on noin 3-4 kuukautta. Tällöin vauva on yleensä vähintään viiden kilon painoinen ja kykenee kannattelemaan omaa päätänsä vedessä kyynär-lantionoja-asennossa. (Keskinen ym. 2016, 21.) Vauvauinnin jälkeen on mahdollista jatkaa perheen uintiharrastusta perheuinnissa. Perheuinnissa lapset saavat uimaopetusta, vaikka eivät vielä taidoiltaan pärjää itsenäisesti vedessä. Perheuinnin tarkoituksena on tarjota vanhemmille mahdollisuuksia lapsen uinnin ohjaamiseen ja opettamiseen. Perheuinnissa vesiturvallisuuteen liittyvät asiat ovat keskeisiä ja harjoiteltavat asiat ovat pääasiassa eri osa-alueita alkeisuinnista. Yhtenä tavoitteena perheuinnissa on esimerkiksi opettaa lapselle kuinka tarttua altaan reunaan tai muuhun tukeen ja saada nostettua itsensä ylös vedestä. (Keskinen ym. 2016, 21.)

Perheuinnin jälkeen lasten on mahdollista osallistua erilaisiin vesileikkikouluihin ja niin kutsuttuihin ”vesipeuhuloihin”. Seuraavaksi lapsen on mahdollista osallistua alkeisuimakouluun noin viiden-seitsemän vuoden iässä. Alkeisuimakouluissa lapsille tarjotaan mahdollisuuksia käyttää luovuutta ja mielikuvitusta vedessä leikkien kautta, huomioiden turvallisuus. Uimakoulu aika on lapsen iän puolesta hyvin otollista aikaa uimataidon oppimiselle, mutta on tärkeää, että uimataidon kehittymistä entisestään tuetaan vielä koko kouluiän ajan. Uimakouluja järjestetään Suomessa myös aikuisille ihmisille. Kaikki eivät nimittäin nauti vedessä olostani tai koe vettä miellyttäväksi elementiksi tai uskalla uida. (Keskinen ym. 2016, 23.) Veteen saattaa liittyä negatiivisia tunteita ja jopa pelkoa. Ritanen-Närhen (2004, 27) mukaan ihmiset saattavat kärsiä vesipelosta esimerkiksi veden varaan joutumisen tai muun veteen liittyvän epämiellyttävän kokemuksen vuoksi.

Uintitavalla voidaan määritellä esimerkiksi uinnin tarkoitusta. Uintitavat vaihtelevat uinnin tarkoituksen mukaan. Erilaisia uintitapoja ovat muun muassa alkeisuinti, kuntouinti, kilpauinti, avovesiuinti sekä vesipelastus. Näissä käytetään erilaisia uintitapoja. Esimerkiksi alkeisuintiin sopivia uintitapoja tai uintityylejä ovat muun muassa koirauinti, myyräuinti ja alkeisselkäuinti kun taas kilpauinnissa käytetään haastavampia tekniikoita, jotka eivät sovellu alkeisuintiin. Vastaavasti alkeisuinnin uintitavat eivät sovellu kilpauintiin. (Keskinen ym. 2016, 99.)

Uimataittoa voidaan määritellä monin eri tavoin esimerkiksi ikätason tai taitotason mukaan. Suomessa alkeisuimataitoinen henkilö osaa uida 10 metriä ja perusuimataidollinen 50 metriä, käyttäen kahta erilaista uimatyylejä (Keskinen 2007, 355). Pohjoismaisen uimataidon määritelmän mukaan henkilö, joka pudottuaan syvään veteen pystyy nousemaan pinnalle ja uimaan 200 metriä, josta vähintään 50 metriä on selkäuintia, on uimataitoinen (Keskinen ym. 2016, 54; Kurki & Anttila 1999, 10; Hakamäki ym. 2012, 54).

Kanadalainen hengenpelastusyhdistys sen sijaan määrittelee uimataitoiseksi henkilön, joka osaa mennä syvään veteen ja kykenee pysymään pinnalla minuutin ajan sekä pystyy uimaan 50 metriä. Tämä kanadalainen määritelmä uimataidosta on suunnattu pääasiallisesti lapsille, mutta Kanadassa ollaan kuitenkin sitä mieltä, että kaikkien, niin lasten kuin aikuistenkin, tulee täyttää nämä kriteerit oman turvallisuutensa vuoksi. Esimerkiksi syvään veteen pudotessaan henkilön on mahdollista pelastautua, jos hallitsee uimataidon kanadalaisen uimataidon määritelmän mukaisesti. (Life Saving Society, 2012.)

2.2 Vesiturvallisuus

Vesiturvallisuus on keskeinen asia uimakouluissa ja uimataito luo vesiturvallisuudelle keskeisen perustan (Ritanen-Närhi 2004, 132; Keskinen ym. 2016, 9). Ritanen-Närhi ja Pellinen (2004, 132) määrittelevät vesiturvallisuuden olevan vaaratilanteiden ehkäisyä tai hädässä olevan pelastamista. Vesiturvallisuuteen on Suomessa alettu kiinnittää entistä enemmän huomiota. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen raportissa 29/2009 mainitaan, että Suomessa ei ole poliittisella ja strategisella tasolla kiinnitetty riittävästi huomiota hukkumisten ehkäisyyn tähtäävään työhön ja asetuksiin (Markkula & Öörni 2009, 49). Sen sijaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen työpaperissa 40/2016 mainitaan lainsäädännön kehittämistä. Sen mukaan vesiliikennelain uudistuksen myötä tavoitteena on pyrkiä parantamaan turvallisuutta vesillä. (Korpilahti & Kolehmainen 2016, 65).

Vesiturvallisuuden lisäämiseksi ja parantamiseksi mainitaan muun muassa oikeankokoisten pelastusliivien käyttö vesillä liikkussa esimerkiksi veneillä, kouluissa opetettava uimataito ja vedestä pelastautuminen sekä vesiturvallisuuteen liittyvien kampanjoiden jatkuminen ja tukeminen. (Markkula & Öörni 2010, 13.) Merenkulkulaitoksen Veneilyn ja vesillä liikkumisen turvallisuusohjelman 2006-2016 mukaan pelastusliivien käyttö olisi pelastanut jopa 85% vesiliikenneonnettomuuksissa hukkuneista (Merenkulkulaitos 2006). Vesiturvallisuus on tärkeä asia Suomessa ja vesiturvallisuutta pyritään lisäämään esimerkiksi Viisaasti vesillä-vesiturvallisuuskampanjan avulla. Viisaasti vesillä on Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton (SUH) kampanja, jonka toteutuksessa mukana ovat Suomen Meripelastusseura, Rajavartiolaitos, Suomen Latu, Suomen Retkiluistelijat, Poliisi, Sisäasiainministeriön pelastusosasto, Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi ja Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskus Meriturva. Lisäksi yhteistyökumppaneita ovat LähiTapiola ja Rautio Sport. Myös sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö tukee kampanjaa Veikkauksen tuella. Kampanjan keskeinen tavoite on pyrkiä vaikuttamaan ihmisten asenteisiin niin, että he suhtautuisivat vakavasti vesiturvallisuuteen ja hankkisivat ja hallitsivat ainakin vesillä liikkumisen perustaidot. Kampanja antaa lisäksi tietoa turvallisesta vesillä liikkumisesta

sekä tiedottaa säännöllisesti vesiturvallisuuteen liittyvistä aiheista. Kampanja on ympärivuotinen. Vaikka kampanja painottuukin kesäkuukausiin, pidetään aiheita esillä myös heikkojen jäiden aikaan keväällä ja syksyllä. (Merenkulkulaitos 2006; Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto.)

Pelastustaidot ovat tärkeä taito niin yksilön oman pelastautumisen kuin muiden pelastamisen kannalta. Yksilö voi omalla toiminnallaan pelastaa oman henkensä esimerkiksi vesillä sekä jonkun toisen hengen. Pelastustaidot ovat keskeisessä roolissa Suomessa myös turvallisuuteen liittyen Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014). Turvallisuus on keskeisesti esillä nykyään myös perusopetuksessa Suomessa. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) turvallisuus on esillä niin oppimisympäristön turvallisuutena kuin oppilaan turvallisuusosaamisena. Lisäksi turvallisuus on yksi oppilaan osaamistavoitteista. (Lindfors & Somerkoski 2018, 297).

Vesiturvallisuuteen ja pelastustaitojen harjoitteluun Vesisankarit-sivusto tarjoaa opettajille materiaaleja, jotka soveltuvat uuden opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen. Harjoitteet ovat toiminnallisia ja niitä voi hyödyntää osana eri oppiaineita. Harjoitteita voi suorittaa eri oppimisympäristöissä kuten luokkahuoneessa, liikuntasalissa, koulun pihassa tai lähiympäristössä. Vesisankarit-käsikirjasta löytyy esimerkiksi ”Valovoimaiseksi vesipelastajaksi” osiosta erilaisia materiaaleja käytettäväksi äidinkielen, uskonnon/elämänkatsomustiedon, kuvataiteen, ympäristöopin, matematiikan ja liikunnan tunneille.

Lisäksi Vesisankareiden nettisivuilta löytyy vanhemmille vinkkejä, kuinka harjoitella lasten kanssa uima- ja pelastustaitoja sekä kannustaa lapsia uimiseen. Vanhemmille tarkoitettussa osuudessa on muun muassa tekniikkavinkkejä uintiin, vinkkejä lasten ja vanhempien yhteisille uintiretkille sekä erilaisia harjoitusvideoita esimerkiksi pelastustaitojen harjoitteluun. Videossa harjoitellaan muun muassa pelastusliivien pukemista sekä kerrotaan ja näytetään kuinka vedestä voi pelastautua. Vanhemmille suunnatusta osiosta Vesisankareiden nettisivuilla löytyy harjoituksia ja videoita sekä kuivalla maalla että vedessä tehtäväksi. (Vesisankarit.)

Opettajille löytyy myös materiaalia opetuksen suunnitteluun ja toteutukseen runsaasti Vesisankareiden nettisivuilta. Materiaalia löytyy muun muassa ensiapuun, uimataitoon, vesipelastukseen sekä tukimateriaalia Vesisankarit-tapahtumaa varten. Tukimateriaaleja tapahtumaa varten on toteutettavaksi ennen tapahtumaa sekä tapahtuman jälkeen. Lisäksi opettajien osiossa mainostetaan Vesisankarit-käsikirjaa, jonka toiminnallisia harjoituksia on mahdollista toteuttaa erilaisissa oppimisympäristöissä sekä eri oppiaineisiin integroituna. Vesisankarit-sivustolla mainitaan, että Vesisankarit-käsikirjan ja nettisivuston materiaalit tukevat ilmiöpohjaista ja toiminnallista oppimista ja soveltuvat 2016 käyttöön otetun Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa mainittuihin tavoitteisiin ja linjauksiin. (Vesisankarit; Pops 2014.)

2.3 Uimahallien merkitys uinnin harrastamiseen Suomessa

Suomessa neljä vuodenaikaa vaikuttavat osaltaan luonnon vesistöissä uimiseen. Vaikka Suomessa harrastetaan avantouintia talvella, ovat talviuintia helpottamaan, mukavoittamaan ja mahdollistamaan kehitetyt uimahallit keskeisessä asemassa kaikkina vuodenaikoina uimisen lisäämisessä. Suomessa uimahalleja kaikkien käyttöön alettiin rakentamaan laajemmin vasta 1950-luvulta lähtien. (Pellinen 2004, 16.) Ensimmäinen uimahalli valmistui Suomeen jo vuonna 1928. Suomen ensimmäinen uimahalli rakennettiin Helsinkiin, joka on edelleen toiminnassa oleva, Yrjönkadun uimahalli. Yrjönkadun uimahalli osoittautui suosituksi kohteeksi ja vuoden 1929 aikana asiakasmäärä ylsi 160 000 käyntiin. Yrjönkadun uimahalli oli yksityisen omistuksessa vuoteen 1967 saakka, jolloin sen omistus siirtyi Helsingin kaupungille. (Kokkonen 2010, 30; Pellinen 2004, 16.) Yrjönkadun uimahalli oli Suomessa ainoa uimahalli peräti 13 vuotta. Seuraava uimahalli rakennettiin Santahaminaan Suomen kadettikoulun käyttöön. Toinen yleinen uimahalli Suomessa rakennettiin Turkuun vuonna 1954. Tämän jälkeen yleisiä uimahalleja alettiin vasta rakentaa ympäri Suomen. (Mustonen 2006, 99.)

Uimahalleja alettiin rakentamaan lisää, sillä uimahallien todettiin olevan hyviä kuntoliikunnan harrastuspaikkoja, jotka sopivat lähes kaikille väestöryhmille: niin lapsille, vanhuksille kuin liikuntarajoitteisillekin. Uimahalleista pyrittiin tekemään viihtyisiä virkistyslaitoksia, joissa olisi monipuolisia palveluja. Pian uinti nousikin Suomen suosituimmaksi sisäliikuntamuodoksi ja uimahallien määrä Suomessa alkoi kasvaa nopeasti. 1970-luvun lopussa Suomessa oli jo yli 100 yleistä uimahallia. (Kokkonen 2010, 124-125; Pellinen 2004, 16.) Seuraavan vuosikymmenen aikana uimahallien määrä kaksinkertaistui. 1990-luvulla lama sen sijaan vaikutti epäedullisesti uimahallien rakentamiseen. (Kokkonen 2010, 229, 267.)

2000-luvun alussa Suomessa oli noin 220 uimahallia ja asiakaskäyntejä uimahalleissa oli yli 24 miljoona vuoden 2004 aikana. (Pellinen 2004, 16.) Uusimman Suomen valtakunnallisen ja julkisen liikunnan paikkatietojärjestelmän LIPAS-järjestelmän mukaan, nyt vuonna 2019, Suomessa on 190 uimahallia ja 52 kylpylää (<http://lipas.cc.jyu.fi/lipas/>). Uimahalleissa riittää Suomessa siis ympäri vuoden kävijöitä. Uimahallit mahdollistavat myös kouluille uimisen opetuksen liikuntatunneilla. Uimahallit ovat koululiikuntaan sopivia vesiliikuntaympäristöjä ja turvallisuus näkökulmasta mielestäni hyviä, sillä uimahalleissa on uimavalvojia, jotka toimivat opettajan lisäksi ison liikuntaryhmän turvallisuuden valvojina.

2.4 Uinti perusopetuksessa

Ensimmäisiä mainintoja uinnista koulujen liikunnanopetuksessa on jo vuodelta 1900 (Kurki 1999, 17). Liikuntakasvatukseen peruskoulussa kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetus (Pops 2014, 274). Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) 1.-2.luokan liikunnan opetuksen tavoitteissa mainitaan, että oppilasta tulee harjaannuttaa liikkumaan erilaisissa ympäristöissä sekä tutustuttaa vesiliikuntaan. Tämän lisäksi mainitaan, että oppilaan alkeisuimataito tulee varmistaa.

Liikunnan opetuksen tulee olla turvallista ja perustua eri vuodenaikojen tarjoamiin mahdollisuuksiin. Liikunnan opetuksessa keskeistä on hyödyntää monipuolisesti erilaisia oppimisympäristöjä niin koulun tiloja, lähiliikuntapaikkoja kuin luontoakin. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteista itsestä huolehtiminen ja arjen taidot sekä kulttuurinen osaaminen liittyvät keskeisesti uimataidon opetteluun. (Pops 2014.)

Laaja-alainen osaaminen tarkoittaa Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa kokonaisuutta, joka muodostuu tiedoista, taidoista, arvoista, asenteista ja tahdosta. (Pops 2014, 148.) Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot sisältää taitoja, joiden avulla yksilö selviää elämästä ja arjesta. Tähän sisältyy muun muassa turvallisuus ja liikkuminen. Tuhansien järvien maassa myös vesillä liikkuminen on yksi liikkumisen muoto. Tähän liittyy myös kulttuurinen osaaminen. Kulttuurisen osaamisen tavoitteissa mainitaankin, että oppilaita tulisi opettaa tuntemaan ja arvostamaan omaa elinympäristöään sekä sen kulttuuriperintöä. (Pops 2014, 21-22.)

1.-2.luokan tavoitteena liikunnan oppiaineessa uinnin suhteen on oppilaan tutustuttaminen vesiliikuntaan sekä varmistaa alkeisuimataito. Hämeenlinnan kaupungin opetussuunnitelmassa 1.-2.luokan uinninopetuksen tavoitteena on ”vesielementtiin tutustuminen ja alkeisuimataidon varmistaminen”. Alkeisuimataidoksi Hämeenlinnan opetussuunnitelmassa on avattu liuku, alkeisrinta- ja selkäuinti sekä sukeltamisharjoitteet. Lisäksi keskeisiksi sisällöiksi on mainittu vesileikit. (Pops 2014; Hämeenlinnan ops.)

3.-6.luokan yhtenä tavoitteena on opettaa uimataito. Uimataidon opettamisen perusteeksi mainitaan, että oppilaan tulee pystyä liikkumaan vedessä sekä osata pelastautua vedestä. (Pops 2014, 274.) Hämeenlinnan opetussuunnitelmassa 3.-6.vuosiluokan uinninopetuksen tavoitteiksi on asetettu eri uintitekniikoihin tutustuminen sekä vähintään kahden uintitekniikan varmentaminen. Keskeisinä sisältöinä mainitaan alkeisuimataitojen soveltaminen uintitekniikoihin, oppilaalle luontevimpien kahden uintitekniikan harjoitteluun sekä vesileikit ja -pelit. (Hämeenlinnan ops.)

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) liikunnan oppiaineen arviointikriteereissä 6. vuosiluokan päätteeksi hyvää osaamista kuvaavaa sanallista arviota tai arvosanaa kahdeksan varten opetukselle on annettu tavoitteita. Tavoitteena 6 (T6) on ”opettaa uimataito, jotta oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä”. Arvioinnin kohteena ovat uima- ja pelastautumistaidot. Saavuttaakseen arvosanan 8 tai hyvän osaamisen, oppilaan tulee olla perusuimataitoinen eli osattava uida 50 metriä kahta eri uintitapaa käyttäen sekä pystyen sukeltamaan 5 metriä pinnan alla. (Pops 2014, 276.) Hämeenlinnan opetussuunnitelmassa 5.-6.vuosiluokan tavoitteina ovat uinninkäyttötaidon vahvistaminen (50 metriä), pelastautumisen harjoittelu sekä monipuoliseen vesiliikuntaan kannustaminen. Keskeisiä sisältöjä ovat harjoitteet, jotka kehittävät uintikestävyyttä ja -tekniikoita, pelastautumisharjoitteet sekä monipuolinen vesiliikunta. (Hämeenlinnan ops.)

Turvallisuus mainitaan Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa liikunnan opetuksen kohdalla useaan otteeseen. Turvallisuus on siis keskeinen tekijä, johon tulee kiinnittää erityisen paljon huomiota liikunnan opetuksessa yleisesti. Turvallisuus on myös keskeinen osa vesillä liikkumisessa. Koululiikuntaliiton Vesisankarit-tapahtumien lisäksi Vesisankareiden nettisivuilta löytyy opettajille materiaalia, joiden avulla vesillä liikkumisen turvallisuuteen voidaan järjestää opetusta ihan koulun pihalla tai luokkahuoneessakin. (Koululiikuntaliitto, Vesisankarit.)

Liikunnan opetuksesta mainitaan Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (Pops 2014, 148) erilaisten oppimisympäristöjen hyödyntäminen liikunnan opetuksessa. Suomessa olisi runsaasti järviä, joissa koululaisryhmät voisivat käydä uimassa niin loppukeväällä kuin alkusyksystäkin, sillä vedet ovat usein melko lämpimiä jo loppukeväästä ja alkusyksystä. Kuitenkin turvallisuus näkökulma on huomioitava luonnon vesissä uimisessa koulun liikuntatunneilla. Oppilasryhmät ovat usein melko isoja ja opettaja pitää yksin liikuntatunnin, joten kaikkien oppilaiden valvominen luonnon vesissä asettaa omat haasteensa ja uimaopetusta koulussa toteutetaankin usein miten ainoastaan uimahalleissa.

2.5 Vesisankarit-hanke

Vesisankarit-hanke on Koululiikuntaliiton koordinoima hanke, jonka tavoitteena on tarjota koululaisille turvallisia toimintatapoja vesillä liikkumiseen ja toimimiseen kaikkina vuodenaikoina sekä tehdä vesiympäristön monimuotoisuus näkyväksi. Hankkeen ensimmäiset tapahtumat, pilottitapahtumat, toteutettiin vuoden 2015 syksyllä viidellä eri paikkakunnalla koululaistapahtumina. Koululaistapahtumina Vesisankareita on järjestetty vuosien 2015—2017 aikana yhteensä 53 kertaa ja keväälle 2018 oli varattu helmikuun 2018 puoliväliin mennessä 14 tapahtumaa. Koululaistapahtumiin on osallistunut vuosien 2015—2017 aikana yli 10 000 oppilasta eri puolilla Suomea. Kaikille järjestettyjä avoimia Vesisankarit-tapahtumia alettiin toteuttamaan vuoden 2017 syksyllä kolmella eri paikkakunnalla. Vuoden 2018 Vesisankarit-tapahtumia järjestettiin jopa 102 ja osallistujia ympäri Suomen järjestetyissä tapahtumissa oli lähes 16 000. (Koululiikuntaliitto.)

Koululiikuntaliiton kanssa yhteistyössä Vesisankarit-hankkeessa mukana ovat Sukeltajaliitto, Suomen melonta- ja soutuliitto, Suomen Meripelastusseura, Suomen Punainen Risti, Suomen Purjehdus ja Veneily, Suomen Uimaliitto, sekä Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto. Näiden lisäksi hanketta tukevat Reijo Rautauoman säätiö sekä Jenny ja Antti Wihurin rahasto. Myös paikallisilla seuroilla on keskeinen rooli Vesisankarit-tapahtumien järjestämisessä. Paikalliset seuramatkustajat mahdollistavat Vesisankarit-tapahtumien järjestämisen osallistumalla vapaaehtoisesti tapahtumiin esittelemään omaa toimintaansa sekä järjestämällä uimahalleille tapahtumien aikana omaan toimintaansa liittyviä rastipisteitä. Rastipisteitä on siis tapahtumaan osallistuneista seuroista riippuen hyvinkin erilaisia, kuitenkin kaikki veteen jollakin tapaa liittyviä. Vesisankarit -sivustolla mainittuja rastipisteillä toteutettuja tehtäviä ovat muun muassa:

- uintia pelastusliivit päällä ja pelastusliivien käytön harjoittelua
- pelastuslautan kokeilua
- ensiaputaitoja
- vapaasukeltamista
- hyppy- ja sukellustehtäviä
- solmuja
- vedenalaista tikkaa
- merenneitopyrstöllä uintia
- uintitekniikkaa
- Vesi-Annen kuljettamista ja uhrin altaasta pelastamista
- melontaa
- vaatteet päällä uimista
- snorkkeliuintia
- eri pelastusvälineillä pelastamista
- SUP-lautailua
- uppopalloa
- uimataito-, Wibit- ja vesiseikkailuratoja
- vesijumppaa

Kuva 1. Vesisankarit rastipisteitä, Vesisankarit.

Vesisankareiden koululaistapahtumat on tarkoitettu peruskouluikäisille lapsille ja nuorille. Vesisankarit-koululaistapahtumia järjestetään koulupäivien aikana uimahalleilla. Koulut voivat järjestää tapahtumia myös koululla Vesisankarit-hankkeen tarjoamien materiaalien (Vesisankarit-käsikirja) avulla esimerkiksi yhteistyössä paikallisten seurojen ja toimijoiden kanssa, joiden toiminta liittyy jollakin tapaa veteen tai koulun henkilökunnan ohjaamana. Vesisankarit-hanke tarjoaa opettajille monenlaisia materiaaleja vesitaitojen opettamisen tueksi ja tapahtumien järjestämiseksi.

Vesisankareiden kaikille avoimet tapahtumat sen sijaan on tarkoitettu kaiken ikäisille liikkujille niin sanotusti ”vauvasta vaariin”. Kaikille avoimia Vesisankari-tapahtumia järjestetään uimahalleilla uimahallien aikaoloaikoina viikonloppuisin. Tapahtumiin pääsee osallistumaan normaalin uimahallimaksun hinnalla. Tapahtuman rastipisteitä uimahallin asiakkaat saavat kiertää haluamassaan järjestyksessä. Avoimista tapahtumista rastipisteille osallistuneet saavat mukaansa Vesisankarit-diplomin.

**VESISANKARIT SAAPUVAT
HÄMEENLINNAN UIMAHALLIIN
LA 27.1 KLO 12-16!**

Tapahtumassa harjoitellaan vesillä liikkumisen taitoja hauskoilla, toiminnallisilla rasteilla ammattitaitoisten ohjaajien opastuksella. Rastipisteiden ohjelmassa on melontakokeilua, pelastusliiveillä uintia, vedestä pelastamista, sekä innostavia ja vesitaitavuutta kehittäviä uinti- ja sukellustehtäviä.

Tapahtumaan ovat kaikki tervetulleita pelkän uintilipun hinnalla nauttimaan vesillä liikkumisen ilosta.

Jokainen osallistuja saa muistoksi upean Vesisankarit-diplomin!

Tapahtumaa ovat tekemässä: Easy Swim Finland Oy, Hämeenlinnan Järvipelastajat ry, Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy, Hämeenlinnan Sukeltajat ry, Hämeenlinnan Uimaseura, Marixir ja Vanajaveden Vesikot ry.

Lisätietoja Vesisankarit-hankkeesta ja tapahtumista: www.vesisankarit.fi. Hanketta tukee Reijo Rautauoman säätiö sekä Jenny ja Antti Wihurin rahasto.

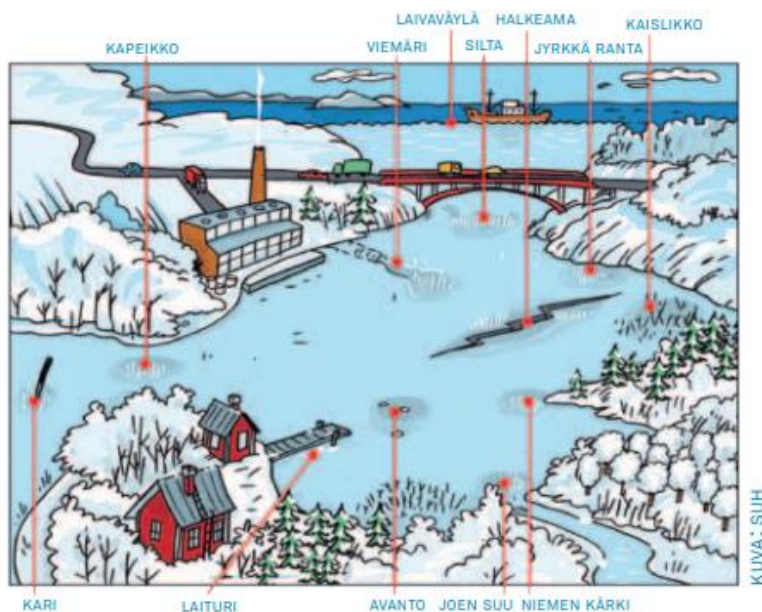
Kuva 2. Vesisankarit-tapahtuman mainos, Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy.

2.6 Vesisankarit tapahtuma Hämeenlinnassa

Hämeenlinnan uimahallissa järjestettyä, kaikille avointa Vesisankarit-tapahtumaa mainostettiin julistein uimahallilla, Hämeenlinnan Liikuntahallien netti- ja facebook-sivuilla sekä paikallisessa lehdessä, Hämeen Sanomissa. Hämeenlinnan Vesisankarit-tapahtumaa järjestämässä olivat paikalliset toimijat, joiden toimintaan vesi liittyy. Tapahtumaan osallistuneet toimijat saivat itse suunnitella ja toteuttaa oman rastipisteensä.

Tapahtumassa mukana olivat Hämeenlinnan Uimaseura ry, joilla oli rastipiste lastenaltaassa perheen pienimmille vedessä liikkumisen ja veteen totuttautumisen merkeissä. Easy Swim Finland Oy sen sijaan piti rastipistettään vesijumppa-altaan toisella puolella ja heidän pisteensä painottui sukeltamiseen ja pisteelle osallistuvat saivat halutessaan kokeilla uintia t-paidan kanssa. Vesijumppa-altaan toinen puolikas oli Hämeenlinnan Järvipelastajat ry:n käytössä. Heidän rastipisteellään tapahtumaan osallistuvat pääsivät harjoittelemaan vedestä pelastautumista ja pelastusliiveillä liikkumista. Hämeenlinnan Järvipelastajat pitivät tapahtuman aikana kerran tunnissa pelastusnäytöksen rastipisteellään. Hämeenlinnan Sukeltajat ry:n rastipiste oli hyppyaaltaalla ja siellä pääsi harjoittelemaan sukelluksen alkeita. Vanajan Vesikot ry:llä oli rastipiste nostopohja-altaassa sekä kuntouinti- ja vesijuoksualtaan radat yksi ja kaksi. Heidän rastipisteellään pääsi kokeilemaan melonnan alkeita.

Lisäksi uimahallin aulassa oli kaikkien tapahtumaan osallistuneiden toimijoiden/seurojen esitteitä ja muuta heidän tuomaansa materiaalia toiminnastaan sekä Marixirin/SUH:n rastipiste, jossa lapset pääsivät nimeämään kuvaan erilaisia vaaranpaikkoja ja ratkaistuaan tehtävän saivat ilmapallot. ”Vaaranpaikat” -tehtävä löytyy myös Vesisankarit-käsikirjasta (kuva seuraavalla sivulla). Myös Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy:n infopiste oli aulassa. He toivottivat uimahalliin tulijoita tervetulleeksi ja kertoivat tarkemmin tapahtumasta sekä jakoivat Vesisankarit-tapahtumaan osallistuneille diplomeja.

VAARANPAIKAT

Kuva 3. Vaaranpaikat -tehtävä, Vesisanarit.

Tapahtumapäivänä uimahalli avautui lauantaiseen tapaansa kello 11 ja sulkeutui kello 17. Vesisanarit tapahtuma pyöri kello 12—16 välisenä aikana. Vesisanarit tapahtuman rastipisteet olivat kaikille uimahallin asiakkaille avoinna koko tapahtuman ajan niin sanotulla non-stop -periaatteella eli rastipisteille sai mennä päivän aikana milloin itse halusi. Vesisanarit tapahtumaan pääsi osallistumaan normaalin uimahallimaksun hinnalla eli tapahtumaan osallistumisesta ei koitunut lisäkuluja uimahallin asiakkaille.

2.7 Aiemmat tutkimukset

Tutkielmassani olen kiinnostunut kouluikäisten lasten vanhempien näkemyksistä muun muassa uimataidon opetuksen vastuuseen liittyen. Kenen vastuulla vanhempien mielestä lapsen uimaan oppiminen on? Vanhempien ja yhteiskunnan vastuun jakautumisesta lasten kasvatuksessa on tehty varsin vähän tutkimusta Suomessa. Väestöliiton perhebarometrillä on asiaa selvitetty jonkin verran, kuitenkin melko suppeasti. Barometrit tarjoavat kvantitatiivisin menetelmin toteutettua tietoa, joten sitä on kritisoitu muun muassa siitä, pystyvätkö kvantitatiiviset menetelmät todella tuomaan esille vanhempien ajatuksia. (Alasuutari 2004, 32.)

Vesisankarit-hankkeeseen liittyen on tehty aiemmin yksi pro gradu -tutkielma. Kotiranta (2017) tutki pro gradu -tutkielmassaan lasten kokemuksia ja ajatuksia Vesisankarit-koululaistapahtumiin liittyen. Koen, että on tärkeää tutkia myös vanhempien kokemuksia ja ajatuksia, koska Vesisankarit-tapahtumia järjestetään myös kaikille avoimina tapahtumina koululaistapahtumien lisäksi. Vanhemmat ovat mielestäni keskeisessä roolissa kaikille avoimissa Vesisankarit-tapahtumissa, sillä he päättävät osallistuvatko lasten kanssa tapahtumaan. Toki voidaan olettaa, että tapahtumaan osallistuvat sellaiset perheet, jotka käyvät muutenkin uimassa. Näin ollen perheet, jotka eivät käy uimassa muutenkaan, tuskin osallistuvat Vesisankarit-tapahtumaan.

Vanhemmilla on keskeinen rooli lasten kokemusmaailman tarjoajana. Vanhemmat toimivat monella tapaa roolimallina lapsille. Vanhempien tulisikin huomioida, että lapset oppivat suurimman osan asioista kotoa vanhemmiltaan mallintamalla. Kestilä ja Rahkonen (2011) esittävät, että lapsilla ja nuorilla esimerkiksi terveystietoisuuteen vaikuttavat perhetekijät. Perhetekijät lapsuudessa ulottuvat usein näkymään vielä aikuisuudessakin. (Kestilä & Rahkonen 2011, 230.) Näin ollen vanhempien suhtautuminen uimiseen ja vesiliikuntaan, niin arvot ja asenteet sekä uimiseen liittyvät tavat (uimataito, uimassa käyminen) vaikuttavat lasten suhtautumiseen sekä uimataitoon.

Grimes, Klein ja Putallaz (2004) toteavat myös, että vanhempien antamat mallit vaikuttavat lapsuuden ja nuoruuden lisäksi vielä lapsen ollessa aikuinen. Vanhempien tehtävänä on tarjota lapsille vesiympäristö eli viedä uimahalleihin ja rannoille sekä vastata turvallisesta vesihetkestä. Lapset voivat leikkiä kotonakin vedellä suihkussa ja saunassa. Vesi elementtinä opettaa jo itsessään eli puljaaminen vedessä auttaa lasta uimaan oppimisessa.

Uimataitoon liittyen Suomessa kerätään vuosittain tilastoja hukkuneista henkilöistä Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry:n (SUH) toimesta. Uimataitoon liittyvää tutkimusta on toteutettu Suomessa SUH:n, LIKES-tutkimuskeskuksen ja Opetushallituksen yhteistyönä jo vuodesta 2000 alkaen. Uimataitoa tutkitaan Suomessa esimerkiksi LIKES-tutkimuskeskuksen toimesta. Tutkimuksessa on tutkittu kuudesluokkalaisten uimataitoa ja 11.1.2017 julkaistussa tutkimuksessa todettiin, että kuudesluokkalaisista 76% on uimataitaisia. Lisäksi tutkimuksessa todettiin, että joka neljäs Suomessa asuva 12-vuotias ei osaa uida kunnolla. Tutkimuksen mukaan lasten uimataitoon vaikuttaa vapaa-ajalla tehtävät käynnit uimahalliin. (Hakamäki 2017.)

Hukkuminen on yleisin syy alle 15-vuotiaiden lasten kuolemille maailmanlaajuisesti. Esimerkiksi Kanadassa vuosien 1991-2000 välillä hukkumalla kuoli 729 alle 14-vuotiasta lasta. (Morrongiello, Sandomierski, Schwebel & Hagel 2012.) Myös Turkissa hukkuminen on lasten tapaturmaisissa kuolemissa yleisin syy. Turkissa on tämän vuoksi kehitetty vesiturvallisuus koulutusohjelma 10-14 -vuotiaille lapsille. Tulosten mukaan vesiturvallisuuteen keskittyvä koulutusohjelma auttaa lisäämään tietoisuutta sekä turvallisia hengenpelastustaitoja lapsilla. (Turgut, Yaman & Turgut 2015.)

Uimataidon tutkiminen on siis keskeistä ja ajatuksista uimataidon tärkeydestä on hyvä lähteä liikkeelle. Tutkielmaani valitsin Hämeenlinnan Vesisankarit-tapahtuman ja sen lisäksi uimataidon ja pelastustaidot alakouluikäisten lasten vanhempien näkökulmasta, koska opettajana minua kiinnostaa, mitä mieltä lasten vanhemmat ovat muun muassa uimataidosta ja sen opettamisen vastuusta sekä pelastustaidoista. Opettajana voi päätellä vanhempien arvoista ja suhtautumisesta erilaisiin asioihin myös oppilaiden arvomaailmaa

sekä ymmärtää heidän toimintaansa paremmin tai jopa ennakoida heidän taitojaan. Esimerkiksi uimiseen negatiivisesti suhtautuvien vanhempien lapset eivät välttämättä osaa uida tai uimataito voi olla hyvin heikko. Toki opettaja ei välttämättä saa tietoonsa kaikkien vanhempien suhtautumista tai esimerkiksi niitä arvoja. Opettajana olisi tärkeää pyrkiä innostamaan oppilaita muun muassa uimiseen ja pyrkiä tarjoamaan onnistumisen kokemuksia, jotta innostus ja halu oppia uimaan heräisivät oppilailla.

Opettaja voi kannustaa myös vanhempia menemään uimahalliin oman lapsen kanssa. Esimerkiksi ennen uimajakson alkua vanhemmat voisivat käydä lapsensa kanssa tutustumassa uimahalliin. Lisäksi muun muassa wilma-viestein opettajan oppilaiden vanhemmille antama yhteiskannustus uimiseen on tärkeää.

3 Metodinen lähestymistapa

3.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimuskysymykset

Tutkimuksessa olen kiinnostunut vanhempien kokemuksista Vesisankarit-tapahtumasta ja vanhempien näkemyksistä uimataitoon ja pelastustaitoihin sekä vanhempien kokemuksesta omasta roolistaan lapsen vesitaitojen opettajana. Lasten uimataitoon, sen tärkeyteen ja pelastustaitoihin liittyen kouluikäisten lasten vanhempien kokemukset ja ajatukset ovat keskeisessä ja tärkeässä osassa. Vanhemmat kuitenkin toimivat esimerkkeinä lapsilleen ja opettavat omalla toiminnallaan lapsille elämäntavan, joka saattaa määrittää muun muassa lasten liikunnallisuutta aikuisuudessa. Lapsuuden liikunnallisuuden on nimittäin havaittu vaikuttavan aikuisuuden liikunnallisuuteen (Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2016:21).

Lisäksi vanhemmat ovat keskeisessä osassa lasten harrastuksia valittaessa. Esimerkiksi uiminen on harrastus, joka maksaa talvella ja uimahalliin kulkeminen saattaa tarvita vanhempien kuljettamista. Toisaalta lapset usein tarvitsevat uimahalliin myös aikuisen mukaan valvomaan uimista. Omaehtoinen uinti on kuitenkin yksi edullisimmista harrastuksista Suomessa. Aikuisten uintilippu maksaa noin 3-7 euroa ja alle kouluikäiset lapset pääsevät usein ilmaiseksi ja kouluikäisetkin muutamalla eurolla. Esimerkiksi Hämeenlinnan uimahallissa aikuisten uintilippu maksaa 6,80 euroa ja alle 16-vuotiaan lapsen 4 euroa (Hämeenlinnan uimahalli).

Muun muassa edellä mainittujen syiden takia olen kiinnostunut tutkimaan vanhempia ja tutkimuskysymykset ovat seuraavat:

1. Millaisena lasten vanhemmat kokevat kaikille avoimen Vesisankarit -tapahtuman vesitaitojen harjoitteluun innostajana ja vesitaitojen edistäjänä?

2. Mikä on vanhempien näkemys yleisesti uimataidosta ja pelastustaidoista?

3. Miten vanhemmat kokevat oman roolinsa lapsensa vesitaitojen edistäjänä?

3.2 Tutkimusmenetelmä

Tutkimus on laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää tietyn ryhmän henkilöiden näkemyksiä, joten kvalitatiivinen tutkimusote on sopiva tämän tutkimuksen tarkoituksiin. Tutkimusmenetelmänä käytetään haastattelua. Haastattelun avulla pystytään selvittämään ihmisten näkemyksiä ja mielipiteitä (Tuomi & Sarajärvi 2009, 72; Eskola & Vastamäki 2010, 26). Haastattelu mahdollistaa valittuun ryhmään kuuluvien henkilöiden mielipiteiden ja näkemysten selvittämisen. Haastattelujen avulla on tarkoitus saada mahdollisimman paljon tietoa. Haastattelut mahdollistavat sen, että haastattelijä voi toistaa kysymyksen tai tarkentaa sitä haastateltavalle. (Metsämuuronen 2009, 220-221; Tuomi & Sarajärvi 2009, 73.)

Metsämuuronen (2009, 215) mukaan kvalitatiiviselle tutkimukselle ei voida määrittellä teoriaa, paradigmaa tai metodeja, jotka kuuluisivat ainoastaan kvalitatiiviselle tutkimusotteelle. Kuitenkin kvalitatiivisella tutkimusotteella on sille luontaisia, tunnistettavia piirteitä ja menetelmiä kuten haastatteluiden litterointi eli puhtaaksi kirjoittaminen (Metsämuuronen 2009, 220). Myös tässä tutkimuksessa haastattelut on litteroitu. Haastattelut olivat tyypiltään teemahaastatteluja. Teemahaastattelut sopivat hyvin tutkimusmenetelmäksi, kun tarkoituksena on kerätä mahdollisimman paljon tietoa haastateltavilta. Tutkielmani teemahaastattelut olivat puolistrukturoituja, eli käytin kaikissa haastatteluissa samoja kysymyksiä eri teemoihin liittyen. Kaikki haastateltavat vastasivat kysymyksiin omin sanoin, enkä tarjonnut heille mitään valmiita vastausvaihtoehtoja, mikä on puolistrukturoidulle haastattelulle luonteenomaista. (Eskola & Vastamäki 2010, 28.)

Ennen teemahaastatteluiden toteuttamista on Tuomen ja Sarajärven (2009, 75) mukaan syytä pohtia, esittääkö kysymykset haastateltaville täysin samassa järjestyksessä. Lisäksi tulee miettiä, onko aineistonkeruun kannalta kannattavaa käyttää kaikissa haastatteluissa samoja sanamuotoja. Samasta sanajärjestyksestä ja sanamuodoista voi olla aineistonkeruun kannalta haittaa tai hyötyä. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 75. Ennen haastatteluiden toteuttamista pohdin, että kysymykset voisivat edetä kaikilla samassa järjestyksessä, ellei joku haastateltavista ota esille tai vastaa jo aiemmin johonkin kysymykseen tai teemaan. Samoilla sanamuodoilla en kokenut olevan merkitystä haastatteluissani, joten en kiinnittänyt niihin huomiota, että olisivat kaikissa haastatteluissa täysin samanlaiset.

Teemahaastatteluissa, kuten haastatteluissa ylipäänsä, on mahdollista saada selville asioita, joita haastattelulla ei välttämättä edes pyritä tai ole ajateltu saatavan selville. Haastateltavat saattavat tuoda esille asioita, joita tutkija ei osannut ajatella liittyvän aiheeseen. Lisäksi haastatteluista voidaan saada suullisten vastausten lisäksi arvokasta tietoa haastateltavilta tarkkailemalla heidän eleitään, ilmeitään tai äänenpainoaan. Tutkijalla on hyvä olla nauhurin lisäksi haastattelun ajan kynä ja paperia käytettävissään, jotta tutkija voi tehdä muistiinpanoja haastateltavan eleistä ja ilmeistä sekä erikoisista äänenpainotuksista eri asiayhteyksiin liittyen. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 73.)

Haastattelu mahdollistaa myös lisäkysymysten esittämisen. Haastattelussa tutkija voi toistaa, tarkentaa tai selventää kysymystä sekä esittää lisäkysymyksiä. Myös haastateltavalla on mahdollisuus kysyä tutkijalta haastatteluun liittyviä asioita, toisin kuin esimerkiksi kyselylomakkeessa. Usein kyselylomakkein tehdyt kyselyt toteutetaan lähettämällä kyselylomakkeet tutkimukseen osallistuville. Kun kyselylomakkeet lähetetään tutkimukseen osallistuville, eivät he voi tarkentaa tutkijalta kysymyksiä eikä tutkijakaan voi esittää lisäkysymyksiä ja näin ollen kysymyksiä saattaa jäädä avoimiksi. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 73.)

Haastattelun tukena tai rinnakkaisaineistona on mahdollista, joissain tapauksissa jopa suotavaa, käyttää muita aineistotyyppisiä. Ne voivat olla joko kvalitatiivisia tai

kvantitatiivisia kuten kyselylomakkeita. (Ruusuvuori, Nikander & Hyvärinen 2010, 11.)
Tässä tutkielmassani käytin teemahaastatteluiden tukena kyselylomakkein kerättyä tietoa Vesisankarit-tapahtumasta, uimataidosta ja pelastustaidoista.

Tutkielmani aineistonkeruun toteutin Hämeenlinnassa järjestetyssä kaikille avoimessa Vesisankarit-tapahtumassa haastattelemalla tapahtumaan osallistuvien kouluikäisten lasten vanhempia sekä Hämeenlinnan Liikuntahallien ja Hämeenlinnan uimahallin liikunnanohjaaja Sarianna Ollikaista. Haastatteluihin osallistuminen oli täysin vapaaehtoista. Haastatteluista neljä pidettiin tapahtumapäivänä 27.1.2019 Hämeenlinnan uimahallilla kello 14 ja 18 välillä, kaksi tapahtumasta seuraavana päivänä, sunnuntaina 28.1.2019 puolen päivän jälkeen, puhelimitse sekä liikunnanohjaaja Ollikaisen haastattelu pidettiin sunnuntai-iltapäivällä 28.1.2019 Hämeenlinnan uimahallilla.

Haastateltavat osallistuivat haastatteluun mielellään ja vaikuttivat kiinnostuneilta uimataidosta ja pelastustaidoista sekä Vesisankarit-tapahtumasta. Haastatteluissa oli rento tunnelma ja keskustelut etenivät sujuvasti. Eskolan ja Vastamäen (2010, 32) mukaan on tärkeää, että haastatteluihin saadaan luota heti haastattelun aluksi rento ilmapiiri ja tasavertainen suhde haastattelijan ja haastateltavan välille. Tämä helpottaa haastattelun etenemistä sujuvasti ja tasavertaisesti.

Uimahallilla pidetyissä haastatteluissa kolmessa haastateltavien lapset olivat mukana haastatteluissa ja kommentoivat välillä keskustelua. Lapset kommentoivat esimerkiksi kohdassa, jossa keskustelimme lasten uimaan oppimisesta, kertoen missä iässä ovat oppineet uimaan. Uimahalli oli hyvä paikka pitää haastattelu, koska haastateltavien oli helppoa jäädä siihen heti tapahtuman jälkeen ja tapahtuma oli vielä hyvin muistissa. Toki uimahallissa pidetyissä haastatteluissa ärsykeitä toivat muun muassa ohi kulkevat ihmiset ja kuulutukset. En silti koe ulkopuolisten ärsykkeiden häirinneen haastatteluja, vaan haastattelut menivät hyvin uimahallilla.

3.3 Tutkimuskohde

Tutkielmani tutkimuskohteena olivat Hämeenlinnan kaikille avoimeen Vesisankarit-tapahtumaan osallistuneet alakouluikäisten lasten vanhemmat sekä Hämeenlinnan Liikuntahallien ja Hämeenlinnan uimahallin liikunnanohjaaja Sarianna Ollikainen, joka toimi tapahtuman koordinaattorina. Ollikainen oli keskeinen haastateltava, koska hän järjesti tapahtumaa Hämeenlinnaa uimahallilla ja on työnsä puolesta uimiseen liittyen asiantuntija. Lisäksi Ollikaisella on alakouluikäisiä lapsia, joten häneltä sai sekä asiantuntijan että vanhemman näkemyksiä tapahtumaan ja uimataitoon liittyen.

Tavoitteena oli saada haastateltavaksi kuusi Hämeenlinnan Vesisankarit-tapahtumaan osallistunutta alakouluikäisen lapsen vanhempaa. Teemahaastattelusta saadaan yleensä syvällistä tietoa ja vastaajien määrä on siksi usein melko pieni (Metsämuuronen 2009, 247). Haastateltavilla tulee siis olla alakouluikäinen lapsi, jonka kanssa hän osallistuu Hämeenlinnan Vesisankarit-tapahtumaan. Lisäksi kaikilla haastateltavista oletetaan olevan jokin ajatus muun muassa uimataitoon ja pelastustaitoihin liittyen.

3.4 Aineiston analysointimenetelmä

Haastattelujen analysointimenetelmänä tässä tutkielmassa toimii sisällönanalyysi. Sisällönanalyysi perustuu sekä tulkintaan että päättelyyn. Sisällönanalyysi liittyy keskeisesti kvalitatiivisten tutkimusten analyysimenetelmiin. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 91.) Aineiston analyysin aloitin kuuntelemalla haastattelut kertaalleen läpi ja tämän jälkeen litteroin haastattelut eli kirjoitin ne sanasta sanaan koneelle. Haastattelut aineiston tuottamisen tapana antavat usein laajan ja moniaineksisen tekstimassan tutkittavana olevasta aiheesta (Ruusuvuori, Nikander & Hyvärinen 2010, 11).

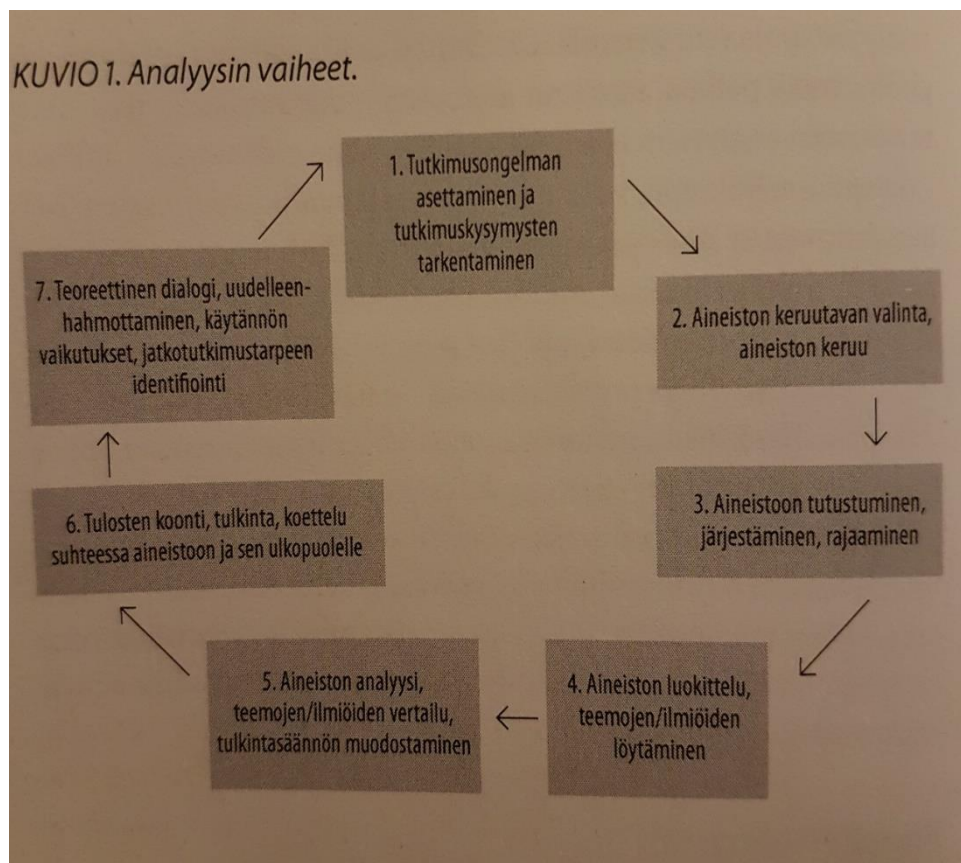
Aineistolähtöiselle sisällönanalyysille ominaiseen tapaan tutkielman tulokset nousivat esille aineistosta eli haastatteluista. Kuunneltuani haastattelut ja luettuani litteroinnit tarkasti läpi, aloitin redusoinnin eli haastatteluiden pelkistämisen. Redusoinnin jälkeen aloin etsimään pelkistetyistä ilmaisuista samankaltaisuuksia ja eroavaisuuksia eri haastatteluiden väliltä teemoittain. Tutkimuskysymysteni selkeyden vuoksi ja selkeän haastattelurungon avulla minun oli helppoa kerätä ilmaisuja eri teemojen alle. Teemoja oli jo haastatteluja tehdessä ja analysointia aloittaessa valmiina, sillä olin teemahaastattelua hyödyntäen suunnitellut haastattelurunkoja. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 108-113.)

Ruusuvuoren, Nikanderin ja Hyvärisen (2010) artikkelin mukaan haastattelun analyysissä vaiheita on seitsemän. Liikkeelle lähdetään tutkimusongelman asettamisesta sekä tutkimuskysymysten tarkentamisesta. Tutkielmassani lähdin liikkeelle tutkimusongelman asettamisesta. Tutustuin ensin Vesisankarit-sivustoon ja pohdin, mitkä aiheet voisivat olla tapahtumaan liittyen keskeisiä tutkia. Lisäksi pohdin tulevan luokanopettajan ammatin sekä Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) uintiin liittyvän osion pohjalta, mitkä voisivat olla tutkielmaani sopivia tutkimusongelmia. Lisäksi keskustelin Koululiikuntaliiton Vesisankarit-tapahtuman koordinaattorin kanssa, mitkä kysymykset olisivat Koululiikuntaliiton näkökulmasta kannattavia tietää Vesisankarit-tapahtumiin liittyen. Sekä mitkä ovat heidän näkökulmastaan uimataitoon liittyen keskeisiä asioita. Kysymyksiä hiottiin ja pohdittiin ja muokattiin, kunnes niistä saatiin tähän tutkielmaan sopivat.

Aineiston keruutapaa olin pohtinut jo aiemmin ja halusin kerätä tutkielman aineiston haastatteluilla. Ruusuvuoren, Nikanderin ja Hyvärisen (2010, 12) analyysin vaiheissa toisena on aineiston keruutavan valinta sekä aineiston keruu. Kolmantena on aineistoon tutustuminen, järjestäminen ja rajaaminen Ruusuvuoren, Nikanderin ja Hyvärisen (2012, 12) mukaan. Tämän jälkeen tulee aineiston luokittelu sekä teemojen löytäminen. (Ruusuvuori, Nikander, Hyvärinen 2012, 12.) Kuten jo aiemmin mainitsin, teemat olivat melko selkeinä jo haastattelurungossa, mutta muokkailin niitä vielä haastatteluista saatujen aineistojen perusteella sopivammiksi.

Viidentenä Ruusuvuoren ym. (2010, 12) analyysin vaiheissa on aineiston analyysi, jossa teemoja vertaillaan. Kuudentena on tulosten koonti, tulkinta ja koettelu. Kokosin tulokset teemoittain erilliseen tiedostoon suoraan haastatteluista. Tämän jälkeen pohdin, mitkä teemoista ja tuloksista ovat tutkimuskysymysteni kannalta olennaisia. Valitsin muutamia sopivimpia lainauksia suoraan haastatteluista tutkielmaani esimerkeiksi. Pyrin ottamaan teoriaa mukaan haastattelussa esiintyneisiin teemoihin ja haastateltujen esittämiin ajatuksiin.

Ruusuvuoren ym. (2010, 12) analyysin vaiheissa viimeisenä on teoreettinen dialogi, uudelleen hahmottaminen, käytännön vaikutukset sekä jatkotutkimustarpeen identifiointi. Teoreettiseen dialogiin viittasin jo edellisessä kohdassa. Pyrin siis aineiston ja teorian väliseen dialogiin eli vuoropuheluun tulosten tulkinnessa ja esittämisessä.

Kuva 4. Analyysin vaiheet (Ruusuvuori, Nikander & Hyvärinen 2010, 12).

4 Tulokset

Haastattelin kuutta peruskouluikäisen lapsen vanhempaa, jotka osallistuivat Vesisankarit-tapahtumaan Hämeenlinnassa sekä Hämeenlinnan Liikuntahallien ja Hämeenlinnan uimahallin liikunnanohjaajaa Sarianna Ollikaista, joka toimi Hämeenlinnan uimahallin kaikille avoimen Vesisankarit-tapahtuman tapahtumakoordinaattorina. Nauhoitin jokaisen haastattelun ja litteroin ne. Litteroitua materiaalia haastatteluista tuli yhteensä 36 sivua fonttikoolla 12 ja rivivälillä 1,5. Lisäksi tein kyselylomakkeen, johon vastaaminen oli täysin vapaaehtoista. Kyselylomakkeeseen vastaaminen tapahtui anonymisti.

Sain kuitenkin vain 17 kyselylomakevastausta ja niistä osa oli vain osittain täytetty ja kysymyksiä ei välttämättä oltu ymmärretty tarkoittamallani tavalla. Käytän kuitenkin tutkimuslomakkeista saamaani tietoa haastatteluista esiin nousseiden asioiden tukena, sillä niistä sai kuitenkin riittävästi tietoa haastatteluiden tueksi. Kyselylomakkeessa ensimmäisenä kysymykseni oli ”Vastauksiani saa käyttää tutkimuksessa”, johon tuli vastata joko kyllä tai ei. Kaikki kyselylomakkeeseen vastanneet antoivat luvan käyttää vastauksiaan tutkimuksessani.

4.1 Kokemukset Vesisankarit-tapahtumasta

Haastatteluiden perusteella tapahtumaan osallistuneiden alakouluikäisten lasten vanhempien mukaan tapahtuma koettiin myönteisesti. Haastatelluista suurin osa ei tiennyt uimahalliin tullessaan, että uimahallilla on Vesisankarit-tapahtuma. Tapahtuma herätti ihmetystä uimahalliin tullessa ja haastatteluista nousi esiin, että tapahtumaa olisi voitu markkinoida uimahallin kassalla lippuja ostettaessa. Tapahtumaa oli mainostettu paikallislehti Hämeen Sanomissa sekä Hämeenlinnan Liikuntahallien nettisivuilla ja Facebook-sivuilla. Kuitenkaan kaikille haastateltaville ei tule paikallislehteä eivätkä he

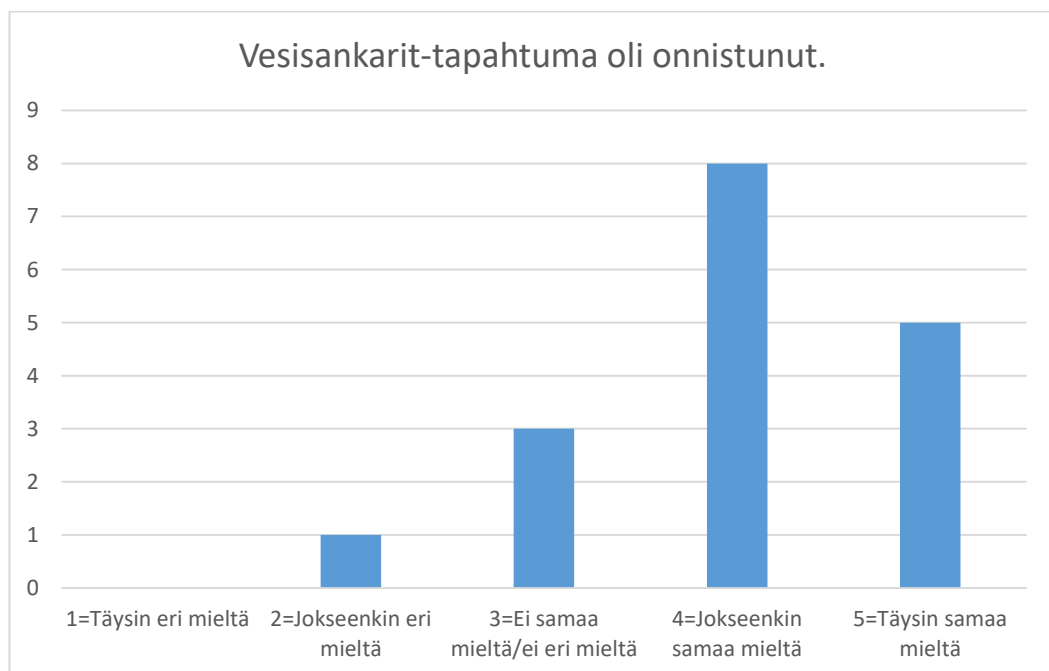
seuraa Hämeenlinnan Liikuntahallien netti- tai Facebook-sivuja. Lisäksi uimahalliin oli tullut toiselta paikkakunnalta perheitä, joten mainostus ei tavoittanut kaikkia. Kuitenkin tapahtuma oli iloinen yllätys, varsinkin koska se oli ilmainen (ei maksanut uimahallin pääsylipun lisäksi ylimääräistä).

H1: Joo siis nettisivuilla käytiin näitä kattomassa, tätä tapahtumaa. Täällä oli sillain, että kun tota meille ei tuu tota paikallista lehteä, niin tota ihan sattumalta kuultiin tästä. Elikkä periaatteessa vois enemmän, ehkä enemmän niin kun noissa niin kun netin medioissa vähän niin kun mainostaa paremmin.

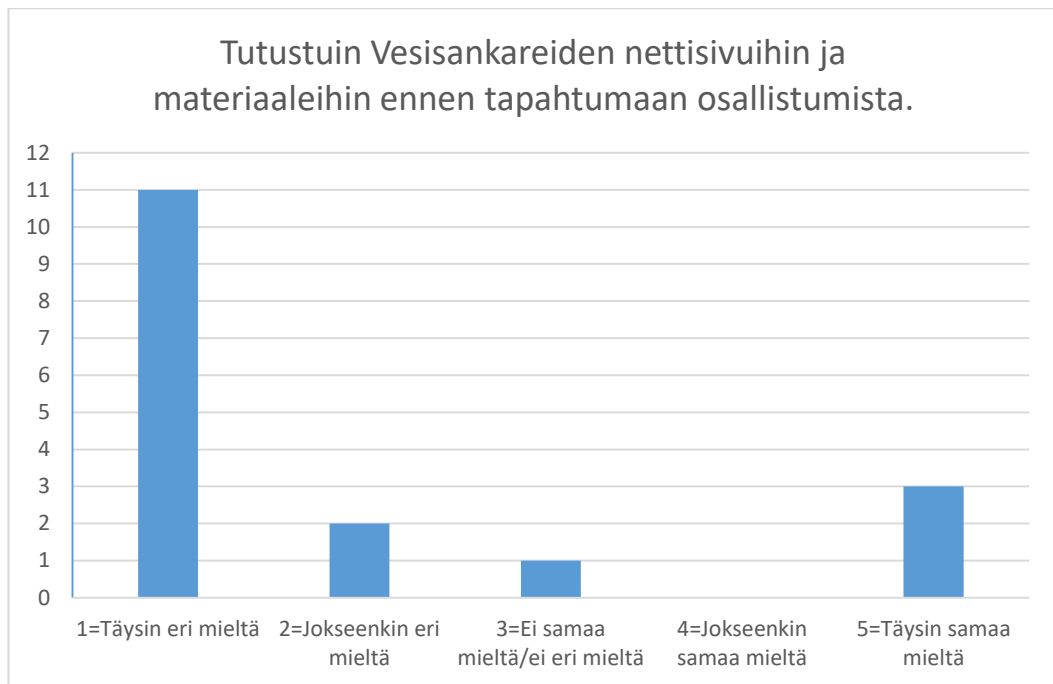
H2: Tosi kiva. Ei me tiedetty, että tää on täällä kun me tultiin, että tosi kiva. Tosi ja siis se, että ei maksanu mitään ylimäärästä --- H2: No ei muuta kun, että enemmän vaan tämmösiä tapahtumia. Just vastaavia. Että ihan mahtava juttu. Kaikki nykyään maksaa niin paljon

H3: Mun mielestä se oli ihan kiva sillain, et siitä oli hyvin informoitu tossa paikallisessa lehdessä ---

Myös kyselylomakkeista nousi esille, että Hämeenlinnan kaikille avoin Vesisankarit-tapahtuma koettiin onnistuneeksi.

Kyselylomakkeisiin vastanneista suurin osa ei ollut tutustunut Vesisankareiden nettisivuihin tai materiaaleihin ennen tapahtumaan osallistumista. Ainoastaan kolme vastaajaa seitsemästätoista vastasi olevansa täysin samaa mieltä, kun kysymyksenä oli Vesisankareiden nettisivuihin ja materiaaleihin tutustuminen ennen tapahtumaan osallistumista. Olisiko tähän vaikuttanut, että tapahtuman mainonta ei ollut saavuttanut kaikkia vastaajia? Haastatteluista nousi esiin, että kaikki eivät tieneet uimahallille tullessaan uimahallilla olevan Vesisankarit-tapahtuma.

Haastatellut alakouluikäisten lasten vanhemmat toivoivat, että altailla olleet rastipisteet olisivat olleet paremmin esillä ja, että niitä olisi markkinoitu enemmän uimahallin kävijöille.

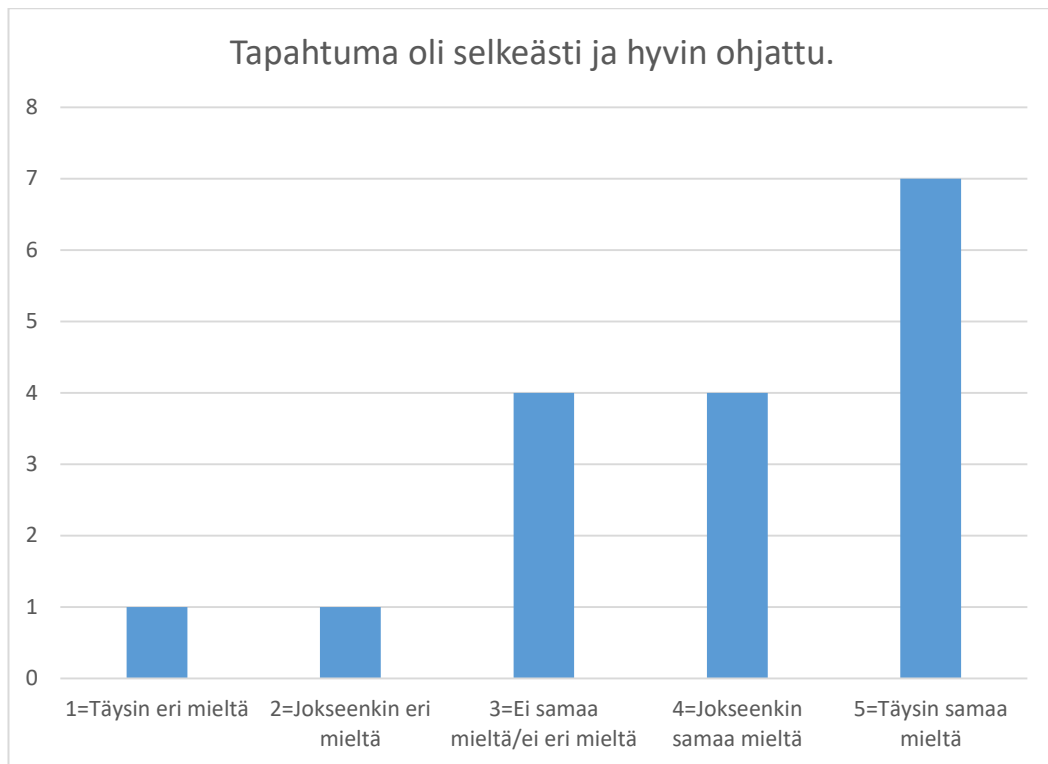
H1: Mun mielestä tää oli pikkasen pettymys, noita pisteitä olis voinu vähä paremmi markkinoida tuolla.

H4: No tota. Ei, ei oikeestaan kovin toimiva. Et siellä ei varsinaisesti sillain ollu mitään ohjelmaa eikä sitä toimintaa siellä mitenkää tuotu esille. Itte joutu kyseleen. Ainoo semmonen selkee homma siinä oli tää pintapelastusnäytös. Missä tapahtu eikä tarvinnu itte kysellä. Mut niilläki oli siinä ilmeisesti väliajalla jotain pelastusliivien kokeilua ja muuta, mut ei sitäkän kukaan tullu tarjooamaan et, itte täyty vähän kysellä. Asioitten perään.

H5: Öö, no siis meil ei ollu ennakkotietoo tapahtumasta, vaan oltiin menossa uimaan niin kun muuten vaan. Ja tapahtumaa ei mitenkään niin kun näyttäytynyt hirveän aktiivisesti. Eli olihan siellä jotain banderolleja ja jotain pisteitä, mutta ei niin kun minkäänlaista niin kun aktiivisuutta siitä, että olis niin kun rekrytoitu ihmisiä osallistumaan niihin, niihin tapahtumiin.

H6: No tota, ois ehkä voinu ne pisteet olla selkeemmin esillä. Mitä siellä kaikkee oli, mutta ne kanootit oli esimerkiksi kivat. Ja olihan siellä sitten, kun kierteli niin kyllähän ne löyty kaikki, mutta tota, mutta ehkä siinä joku tollanen kartta olis ollu kiva.

Kyselylomakkeiden perusteella vastaajat olivat pääosin sitä mieltä, että tapahtuma oli selkeästi ja hyvin ohjattu. Muutama vastaus kuitenkin osoittaa, että kaikkien mielestä tapahtuma ei ollut riittävän selkeästi ja hyvin ohjattu. Kyselylomakkeessa ei kuitenkaan pyydetty perusteluja vastauksille, joten tapahtuman ohjaukseen tyytymättömien perusteluja ei saada tietää.

Vesisankari-tapahtuma koettiin kuitenkin kivaksi tapahtumaksi ja sille toivottiin jatkoa, niin tapahtumaan osallistuneiden kuin järjestäjän puolestakin. Tapahtumaa toivottiin järjestettäväksi myös luonnonvesissä.

H3: No mun mielestä tapahtuma oli ihan hyvä ja niin kun mä sanoin, et se vois olla parikin kertaa vuodessa, että luulen, et sinne osallistus enemmänkin ihmisiä tosiaan, että. Et kun kuitenkin monet, monilla on muita kiireitä eikä pääse tähän, just tähän päivään osallistumaan.

H6: No kesällä vois järjestää tommoseen siis tuolla rannoilla.

Tapahtumakoordinaattori toivoisi, että tapahtuma järjestettäisi uudelleen Hämeenlinnassa tulevaisuudessa, esimerkiksi seuraavan talven aikana. Lisäksi hänellä oli haaveissa lähteä tarjoamaan tapahtumaa myös Hämeenlinnan kouluille koululaistapahtumina. Koululaistapahtumat ovat toivottuja lisäksi esimerkiksi Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukaan, jossa mainitaan yhteistyön koulun

ulkopuolisten toimijoiden kanssa rikastuttavan koulutyötä. Lisäksi eri organisaatioiden ja asiantuntijoiden kanssa toteutettavan yhteistyön todetaan parantavan koulutyön laatua sekä mahdollistavan oppilaiden hyvinvoinnista huolehtimisen. (Pops 2014, 11.) Tapahtumakoordinaattori nosti esille myös uimataidon tärkeyden kahden lapsen äitinä.

N: Nonin, millatteenä sä näkisit tapahtuman tulevaisuuden Hämeenlinnassa? Ainakin tossa jo kovasti puhuit, että seuraavassa tapahtumassa.

S: No mä toivon, että se tulis sitten seuraava tapahtuma, vaik ens talven aikana sitten että koska mun mielestä on aina kivoja semmoset tapahtumat, jotka saa jatkumoo.---

S: No kyllähän jatkossa niin, tätähän lähettäs sitten toitottaan tonne koulujen suuntaan. Sehän on se seuraava taho, että tota. Mä ite peräänkuulutan sitä, kahen pienen lapsen äitinä, sitä uimataitoo. Se on kyllä semmonen, että mun mielestä on ihan sama, että uinti, juokseminen, hyppiminen, pomppiminen, ne menee kaikki samalla just perustaitojen linjalla, että että, sul ei oo mikään kiire oppii hiihtään, no nykyäänhän se on vähän haasteellista se hiihtään oppiminen, kun ei oo ees lunta. Mutta se, että kun uimataito on kuitenkin sellanen mikä puhuu siitä, että pelastaks sä ittes jos sä putoot veteen. Niin, niin, sit jos tämmösen hauskemman tapahtuman, mis ois virikkeitä ja vähän niin kun erilaisii näkökulmii siihen uimiseen, niin jos sen kautta saatas ees muutama muksu innostuun siitä, et ne kehittäs uimataitoonsa tai jos ei vielä osais uida kunnolla ja mitä ikinä, et sais sen, ett voi vitsi täs on joku juttu. Et sehän on aina vaan niin kun plussaa. Niin kyl mä sinne koulujen suuntaan lähtisin niin kun viemään sitä. Ja se, että jos sinne koulujenkin suuntaan vie ja jos on yhteistyökumppaneita siinäkin mukana, niin ettei aina puhuta vaan siitä uimisesta. Et hei uiminen, uiminen. Vaan se, että sä voit mennä harrastaan veden ääressä niin sillä kajakillakin. Mut se tarkoittaa sitä, et sun pitää osata uida kun sä meet sillä.

Tapahtumakoordinaattori Ollikainen liitti uimataitoon myös pelastustaidot. Ollikainen mainitsi, että tapahtuman tulisi hauska tapahtuma, jonka avulla innostetaan lapsia uimaan ja uimataidon opetteluun. Hauskuus ja innokkuus usein toimivat lapsilla asioiden opettelussa. Jos tekeminen on hauskaa ja innostavaa, siinä oppii huomaamattaan uusia taitoja. Tähän voisi liittää myös sisäisen motivaation.

Ollikainen mainitsee myös, että lähtisi viemään tapahtumaa koulujen suuntaan. Mukaan koululaistapahtumiin hän ottaisi mukaan yhteistyökumppaneita, joita kaikille avoimessa Vesisankarit-tapahtumassa oli. Näin ollen oppilaiden tietoisuuteen pystyttäisi tuomaan, että uimataito ei liity ainoastaan uimiseen vaan kaikkiin veden äärellä tapahtuviin harrastuksiin. Uimataito ja pelastustaidot saisivat kenties tärkeämmän roolin oppilaiden silmissä ja tietoisuus veden äärellä tapahtuviin harrastuksiin kasvaisi.

Lisäksi Vesisankarit-tapahtumat, joissa paikalla on yhteistyökumppaneita esittelemässä omaa toimintaansa, tarjoavat monelle mahdollisuuden kokeilla matalalla kynnyksellä veden äärellä tapahtuvaa harrastusta, esimerkiksi kajakilla menoa. Toisin sanoen Vesisankarit-tapahtumat tuovat parhaimmillaan veden äärellä tapahtuvat harrastukset uimahalliin tapahtumapäivänä ja näin ollen tapahtumaan osallistujille helposti kokeiltaviksi.

4.2 Vanhempien näkemys yleisesti uimataidosta ja pelastustaidoista

Haastatellut vanhemmat pitivät uimataitoa tärkeänä ja tarpeellisena taitona, ja sitä luonnehdittiin kansalaistaidoksi. Uimataitoa luonnehdittiin myös perustaidoksi ja verrattiin muun muassa kävely- ja lukutaitoonkin sekä pyörällä ajoon. Uimataitoon liitettiin myös turvallisuus, perustellen sillä, että Suomessa on paljon vesiä.

N: No mitä mieltä oot uimataidosta?

H1: No, se on kansalaistaito. Nii, kaikkien pitää osata.

H2: On se tosi tärkeä olla ja mahdollisimman pienennä oppia.

N: Osaatko perustella miks?

H2: No kyllä se on perustaito, siinä missä käveleminen tai lukeminen tai muut ni.

N: Joo, no mitä mieltä sä oot uimataidosta?

H4: No tarpeellinen. Kyllä kaikkien pitäis osata uida, ainakin kaikkien suomalaisten.

N: Pystyks sä jotenki perusteleen?

H4: Noo se on ihan turvallisuuskysymys kun täällä on niin paljon vesiä ja toisekseen sehän on ihan mukavaa hommaa. Vähän kun pyörällä ajo.

N: Mm, ja mitä mieltä sä oot uimataidosta?

H5: Aa, siis uimataidosta yleisesti?

N: Joo, yleisesti uimataidosta.

H5: Siis, no sehän on hirveen tärkeä taito. Että jokaisen pitäis tosiaan osata tai saada, saada sellaiset taidot, että pärjää sitten vedessä, veden varaan joutuessaan.

Eräs vanhempi nosti esille, että uimataito kuuluu jokaiselle. Hän painotti, että lapset tulisi totuttaa veteen, niin että he eivät pelkäisi vettä. Keskinen ym. (2016, 23) mainitsivat teoksessaan, että jotkut ihmiset saattavat kokea veden epämiellyttäväksi, eivätkä uskalla uida. Lisäksi Ritanen-Närhi (2004, 27) nosti esille, että ihmiset saattavat kärsiä vesipelosta, joka liittyy esimerkiksi siihen, että on joskus joutunut veden varaan tai kokenut jonkun muun veteen liittyvän epämiellyttävän kokemuksen.

H3: No kyllä se mun mielestä kuuluu niin ku jokaselle. Että nää vanhemmat lapset niin aika pienenäki oppi tietysti uimaan ja ja, koitettiin sillain, että ne olis hyvin rohkeita ton veden kanssa, että sitä ei pelkäis.

Pelastustaitoja pidettiin uimataidon lisäksi tärkeinä taitoina. Keskinen ym. (2016, 9) mukaan uimataitoa voidaan luonnehtia perustaksi vesiturvallisuudelle. Haastateltavat kertoivat, että ovat keskustelleet lastensa kanssa pelastustaidoista, mutta kuitenkin pelastustaitoja ei ole juurikaan harjoiteltu yhdessä. Yhdestä haastattelusta nousi esiin, että toiveena olisi saada kouluun lapsille ensiapukurssi.

N: No sitten pelastustaidoista. Ootteko lasten kanssa keskustellu pelastustaidoista tai harjoitellu niitä?

H2: Ei olla harjoteltu, ollaan puhuttu kyllä joo ja tota, on monesti ollu puheena, että olis kiva kouluun saada jonkun näköne lasten ea-kurssi.

H4: No on niistä puhuttu juu ja joskus on kokeiltu. Kokeiltu semmosia pelastusotteita ja muuta. Mut ei nyt sen enempää lasten kanssa treenata eikä oo ihan helppoo hommaa kyllä. Sen voin sanoo.

N: Nonniin, ymm, millon lapsille tulis opettaa erilaisia pelastustaitoja sun mielestä?

H4: No en mä tie voiks sitä mihkää ikää rajata. Että kyllähä sitä vois jo iha pienestä pitäen ruveta niistä puhuun ja kertoo, että miten se homma tapahtuu niin. Ihan pienestä pitäen tietysti. Kaikki pystyy jotain tekeen aina, jos joku hätä tulee niin. Heittää jotain välinettä tai vähintä mitä voi tehdä on käydä kertoon jolleki isommalle, aikuiselle, että nyt on hätä.

N: No, mikä merkitys sun mielestä pelastustaidoilla on?

H4: No on tarpeellinen taito, että tietää mitä tekee justiin tuo tommosta apuvälineitten käyttö. Sen verran oon sitä hommaa seurannu ja osaan kuvitella, että se ei välttämättä kaikilta onnistu. Se ihan uimalla apuun meno, se ei oo ihan helppo homma. Ja se, että opetettas käyttään erilaisia apuvälineitä, että sehän ei kummosta kelluketta tarvii, että auttaa hädässä olevaa ihmistä. Isookaa kannisteria tai pulloa heittää avuks, ni.

H5: Ei olla kyllä. Tai siis ollaan me keskusteltu, mut ei olla harjoteltu. Viimeks eilen keskusteltiin kun mentiin sinne uimahallille, kun meillä oli yks nuorempi kaveri mukana, niin siinä kohtaa. Niin kun juteltiin siitä, että miten sitten jos niin kun tapahtuu jotain niin, että miten niin kun autetaan ja muuta, mutta ei olla mitään harjoteltu ikinä.

N: Niin. Joo, no mikä merkitys sun mielestä pelastustaidoilla on?

H5: No niillähän siis iso merkitys. Mahdollisuus pelastaa jonkun toisen henki. Tai sitten tietysti omansa, jos, että osaa pelastautua, jos joutuu vaaralliseen tai tilanteeseen, jossa apua ei oo saatavilla. Et onhan se hirveen tärkeä, että et sellaset taidot olis. Lapsilla. Kin.

Pelastustaidot ovat tärkeitä taitoja, jotka nousivat haastatteluista esiin. Pelastustaitoja tulisi opettaa kouluissa samalla tavalla kuin kaikkia muitakin taitoja. Tunnicliffe (2007) pohtii artikkelissaan pelastustaitojen opettamista kouluissa. Tunnicliffen mukaan ensiaputaitojen oppimiseen paras paikka olisi koulussa biologian tunnit, joilla opiskellaan muun muassa ihmisen anatomiaakin. (Tunnicliffe 2007.) Suomessa peruskoulun alakoulun luokilla biologian oppiaine on integroitu ympäristöoppi oppiaineen alle. (Pops 2014.) Pelastustaitoja tulisi harjoitella jo pienestä pitäen. Pelastustaitoja voi harjoitella jo pienten lasten kanssa. Vesisankareiden nettisivuilta löytyvissä Vesisankarit-videoissa näytetään esimerkiksi kylkiasentoon kääntäminen, jota voi harjoitella jo esikouluikäisten lasten kanssa.

Haastatteluun osallistuneet vanhemmat olivat sitä mieltä, että lasten uimaan oppiminen on vanhempien vastuulla. Alasuutarin (2004, 32) mukaan tutkimusta vanhempien ja yhteiskunnan vastuusta lasten kasvatukseen liittyen on tehty Suomessa varsin vähän. Uimataitoon liittyen olisi mielenkiintoista tehdä kattavampaa tutkimusta lasten uimataidon opetuksen vastuusta. Uimataito on kuitenkin Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) ainoa laji, joka mainitaan. Kuitenkaan uinninopetukselle ei ole kouluilla kovinkaan montaa tuntia aikaa. Tähän vaikuttaa muun muassa se, että uinninopetus tapahtuu pääosin uimahalleissa ja uimahalleille siirtyminen saattaa vaatia jopa linja-autokuljetuksen ja muutenkin uimahalleilla on useissa kunnissa tietyt viikot, jotka on varattu koululaisryhmille. Hämeenlinnassa uimahalleihin varataan liikuntaryhmälle sopivat ajat uimahallilta suoraan uinninvalvojilta sähköpostitse. Lisäksi uimahalliin siirtyminen kävellen tai pyörällä täyttää yhden liikunnan opetukselle asetetun tavoitteen Hämeenlinnan opetussuunnitelmassa ”Koulun ulkopuolisille liikuntapaikoille siirtymisessä edistetään turvallista liikennekäyttäytymistä”.

N: Kenen vastuulla sun mielestä lasten uimaan oppiminen on?

H3: No kyllä se on tietysti vanhempien vastuulla se, että ne pääsee niin kun uimaan ja sitten sitä kautta, että se on valvonnan alla, kun sitä uimataitoo ei oo niin ei laiteta niitä yksin tonne altaaseen tai jäädä minnekä. Kyllä se niin kun kuuluu meille vanhemmille. Pyritään sitten siihen, että se uimataito saavutettas sitten sen lapsen.

Eräissä haastattelussa nousi esiin, että lasten uimaan oppimisesta vastuu on lasten vanhempien lisäksi isovanhemmilla. Lasten uimiseen liittyen vanhemmat voivat tehdä yhteistyötä myös lapsen lähiaikuisten kanssa. Esimerkiksi lapsen kummit ja kavereiden vanhemmat voivat osallistua lapsen uimahalliin viemiseen

N: No kenen vastuulla on sun mielestä lasten uimaan oppiminen?

H6: Vanhempien. Tai isovanhempien, mutta siis pääasiassa vanhempien.

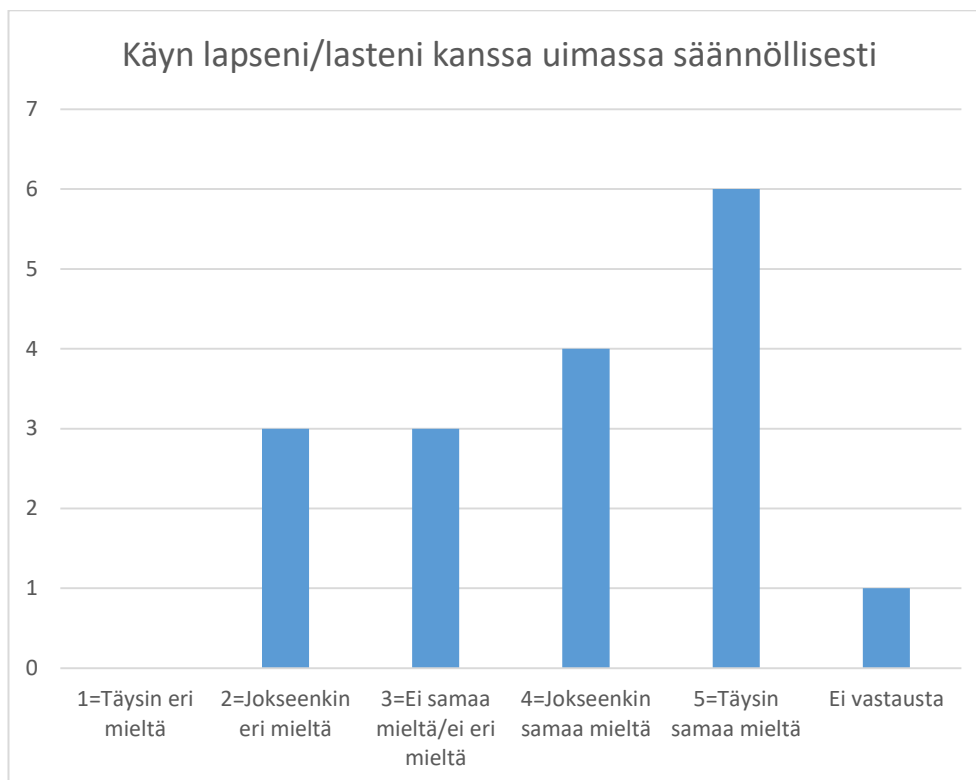
4.3 Vanhempien kokemus omasta roolistaan lapsen vesitaitojen edistäjänä

Vanhemmat kokivat oman roolinsa lapsen vesitaitojen edistäjänä keskeiseksi: ilman vanhempia lapsi ei pääse uimaan.

H3: No kyllä se on tietysti vanhempien vastuulla se, että ne pääsee niin kun uimaan

Haastatellut vanhemmat kävivät lastensa kanssa säännöllisesti tai ainakin silloin tällöin uimassa uimahallissa ja kesäisin luonnon vesissä. Lisäksi kuten aiemmin esitin, olivat haastatellut vanhemmat sitä mieltä, että uimataidon opettaminen lapsille on vanhempien vastuulla. Haastatteluihin osallistuivat vanhemmat, jotka käyvät uimahallissa. Olisi ollut mielenkiintoista kerätä tietoa uimataitoon ja pelastustaitoihin liittyen myös vanhemmilta, jotka eivät käy uimahallissa ja vertailla heidän vastauksiaan uimahallissa käyvien vastauksiin. Toisaalta vastausten rehellisyys tulee huomioida myös. Uskaltavatko haastateltavat tunnustaa haastatteluissa, että eivät käykään uimassa vaikka tietävätkin sen tärkeäksi.

Kyselylomakkeisiin vastanneet vastasivat pääosin käyvänsä lastensa kanssa uimassa säännöllisesti. Säännöllistä ei oltu kuitenkaan määritelty kyselylomakkeissa ja ihmiset voivat määrittää säännöllisyyden eri tavoin.

4.4 Tapahtumavastaavan näkemyksiä Hämeenlinnan Vesisankarit-tapahtumasta

Hämeenlinnan uimahallin liikunnanohjaaja, Hämeenlinnan kaikille avoimen Vesisankarit-tapahtuman tapahtumavastaava Sarianna Ollikainen kertoi, että tapahtumaa alettiin suunnittelemaan jo hyvissä ajoin, melkein vuotta ennen tapahtumaa, keväällä 2017. Ollikaisen työtehtäviin Hämeenlinnan uimahallilla kuuluu muun muassa erilaisten tapahtumien järjestämisestä vastaaminen sekä arjen sujumisesta huolehtiminen. Omaa rooliaan Hämeenlinnan Vesisankarit-tapahtumassa Ollikainen luonnehti ”kokoon kasaavaksi”.

N: No minkälainen rooli sulla on ollu Vesisankarit-tapahtumien järjestelyissä?

S: Mmm, no lähinnä se on ollu tämmönen niin kun kokoon kasaava. Että sitten nää yhteistyötahot, että ketä näitä lähti tähän. Tuli Sukeltajat ja Easy Swim, niin se, että mä lähin ensin kysyyn ketä tapahtuma kiinnostas ja kerton tapahtumasta. Paljonhan siellä oli siis kyllä saatu muuta kautta tietoo, että esimerkiksi Hämeenlinnan Järvipelastajat oli saanut sitten heidän pääjärjestön kautta sen tiedon ennen, ennen kun mä ehin ottaan yhteyttä. Mutta, että sitten me lyötiin tavallaan nää käytännön järjestelyt yhteen, niin se jäi sitten niin kun mulle.

Tapahtuman tiedottamisesta lehdissä vastasi Koululiikuntaliiton henkilökunta. Koululiikuntaliitolta tuli Hämeenlinnan uimahallille myös paljon valmista ”pohjaa”, materiaalia ja ohjeita tapahtuman järjestämiseen. Ollikainen sen sijaan hoiti tapahtumasta tiedottamisen Hämeenlinnan liikuntahallien netti- ja facebook-sivuilla. Ollikainen nosti esille, että nykyään on helppoa mainostaa ja tiedottaa erilaisista tapahtumista netissä, mutta koska esimerkiksi uimahallien ikäjakauma on hyvin laaja, vauvasta vaariin, ei nettimainonta aina tavoita kaikkia uimahallin kävijöitä.

N: Joo. No millanen toimijoiden fiilis oli tapahtumapäivänä? Ainakin täs oot vähän sanonu, et niin kun oli kaikki aika innoissaan ja täpinöissään, että vissiin on ollu ihan hyvä fiilis.

S: Kyllä, ja ihan niin kun kaikki sano sitä, että toivottavasti tää tapahtuma saa jatkaa. Ja se, että sit jo lähettiin maalaileen seuraavia, että mitä kaikkee vois seuraavan tehdä ja ketä vois sitten vielä pyytää mukaan ja. Kyllä mä, kyl mä väitän, että mikäli vaan niin kun hankkeelle saadaan jatkaa, niin mehän ollaan siis ihan ehdottomasti mukana. Kyl mua jo vähän lähti kutkuttaa, et kun vaihtoehtona on myös tää kouluille järjestää. Niin kylhän se tämmönen niin kun kutkuttava vaihtoehto on, kun mun mielestä toi eilinen meni niin kivasti. Niin mun mielestä ei ole huono vaihtoehto tarjota, et ”Hei et meillä on tämmönen paketti, että tulkaa ihmeessä kokeileen, mutta se että saatat myös niin kun koululaisia tuotua ihan, että hei tulkaa ihan oikeesti testaan, että tässä on tämmönen homma.

Ollikainen kehui Koululiikuntaliiton Vesisankarit-nettisivustoja selkeiksi ja informatiivisiksi. Vesisankareiden nettisivuilta löytyy tietoja Vesisankarit-tapahtumiin liittyen niin yleisesti, osallistujille, vanhemmille, opettajille kuin tapahtuman järjestäjillekin.

Kuva 5. Vesisankarit-sivusto, Vesisankarit.

N: Kyllä. No mitä mieltä sä oot niistä Vesisankarit hankkeen nettisivuista ja niistä materiaaleista?

S: Siis todella selkeet. Sellanen puoliblondi, tekoblondi ymmärtää kyllä ja sieltähän saa ihan tosi jäsennellysti sieltä netistäkin sen, että sä pystyt ihan kaiken kattoo. Et hei, jos nyt mä oon järkkäämässä koululaisille päivän aikana, niin mä meen tosta eteenpäin ja se jakaa sen ja sitten sen infon sieltä. Et kyl mä, en mä oikeen muuta osaa sanoo, että selkeetä, simppeleä ja se oli semmonen nettisivut mun mielestä kertoo siitäkin, että kuinka informatiiviset ne oli. Et kun mä lähestyin näitä meidän yhteistyökumppaneita, niin mä laitoin suoraan, että lukee tää, mistä te saatte täyden kattauksen siitä mikä tää on. Että mun ei ees kannattunu lähtee omin sanoin, niin kun sen enempiä, kun et nyt on hei tämmönen ja tämmönen, et missä tää idea on mutta jotta pääsette ihan kunnolla perille niin tutustukaa näihin sivuihin.

TAPAHTUMAN JÄRJESTÄMINEN

Kaikille avoimen Vesisankarit-tapahtuman järjestämisestä uimahallissa helpottavat oheiset tiedote- ja infopohjat.

- **Hintamainos**
  - Mainostetaan, että kaikki Vesisankarit toiminta sisältyy uintilipun hintaan.
  - Sijoita mainos kassan läheisyyteen.
- **Palautemainos**
  - Laita esille helposti havaittaviin paikkoihin, kuten pukuhuoneiden oviin, hallin aulaan yms.
  - Kannusta kuulutuksilla antamaan palautetta.
- **Diplomimainos**
  - Aseta mainos diplomien läheisyyteen asiakkaiden huomion kiinnittämiseksi.
  - Kannusta ja muistuta asiakkaita ottamaan diplomi lähtiessä mukaansa.
- **Rasti-infot**
  - Tiedotepohja, johon muokkaat tapahtumasi eri toimintapisteiden tiedot lyhyesti.
  - Annetaan jaettavaksi kassalle.
- **Esimerkkikuva**
  - Toimintapisteet on hyvä merkitä asiakaskokemuksen selkeyttämiseksi.

Kuva 6. Ohjeet Vesisankarit-tapahtuman järjestämiseen, Vesisankarit.

Vesisankarit-tapahtumissa pyritään saamaan monipuolisesti rastipisteille erilaisia veteen liittyviä toimijoita mukaan ja esimerkiksi vesiturvallisuuden osa-alueita edustetuiksi. Tapahtumakoordinaattorin haastattelusta selvisi, että sairastapauksen vuoksi yksi rastipiste jäi toteuttamatta tässä tapahtumassa. Lisäksi esille nousi, että tapahtumaan olisi ollut enemmänkin tulijoita eri toimijoiden osalta, mutta rajaa täytyi vetää johonkin, varsinkin kun kyseessä oli ensimmäinen Hämeenlinnassa järjestettävä Vesisankarit-tapahtuma. Tapahtumakoordinaattori Ollikainen oli kuitenkin tyytyväinen tapahtumaan ja esille nousi, että tapahtumalle todella toivotaan jatkoa Hämeenlinnassa.

N: Mmm, niin, no joo, oliko täs tapahtumassa sun mielestä vesiturvallisuuden eri osa-alueet, eli uimataito, ensiapu, vesipelastus ja vesillä liikkumisen taidot sun mielestä riittävän monipuolisesti esillä?

S: Öööö, mua harmittaa hirveesti, että Easy Swim jäi pois sen sairastapauksen vuoksi, koska siellä olis tullu vielä sitten, että Järvipelastajilla oli oma, tota oma juttunsa tämmösen vesipelastautumisen suhteen. Mutta siellä olis Easy Swimmin kautta saatu sitten vielä erilainen näkökanta siihen, että tuolla oli järjestettömän hienot jäälautat odottamassa altaaseen laittoon ja lapset olis saanu kokeilla siellä tavallaan, että jos sä putoot avantoon miten sä kiipeet sieltä ylös tai jos sä keikahdat reunan yli, että miten sä kiipeet takas sieltä. Et heil oli pisteillään oli tarkoitus kokeilla, kun sulla on perus t-paita päällä, niin kuinka paljon raskaampi sun on uida, et semmonen ihan ea-taitojen suoranainen piste meillä oli niin kun jäi pois. Sellasta meillä ei ollu. Sehän olis ihan hyvä että se olis. Ja varmasti seuraavalla kertaa, niin onkin sellanen, onkin sellanen, että totaa. Nyt sillain, että siinä vaiheessa kun oltiin jo yhteistyötahot niin näitä vedessä liikkumisen muotoja olis tullu pari lisääkin, sitten vedettiin vähän jarruja kiinni, että alotetaas nyt niin kun tällä. Et kyllähän mä nään, että tos ois voinu olla vieläkin laajemmin. Mutta jostain alotettiin ja mä oon tähän ihan tyytyväinen.

5 Pohdinta

Tutkielmassani tutkin Hämeenlinnassa järjestettyyn Vesisankarit-tapahtumaan osallistuneiden alakouluikäisten lasten vanhempien kokemuksia tapahtumasta sekä näkemyksiä uimataitoon ja pelastustaitoihin tammikuussa 2018. Aineiston keräsin teemahaastatteluiden sekä kyselylomakkeiden avulla tapahtumapäivänä ja tapahtumasta seuraavana päivänä. Lisäksi haastattelin tapahtumavastaavaa.

5.1 Millaisena lasten vanhemmat kokevat kaikille avoimen Vesisankarit - tapahtuman vesitaitojen harjoitteluun innostajana ja vesitaitojen edistäjänä?

Vesisankarit-tapahtumat lisäävät tietoisuutta uimisesta, vesillä liikkumisesta sekä pelastustaidoista ja antavat mahdollisuuden tutustua erilaisiin veden äärellä tapahtuviin harrastuksiin hausalla tavalla. Vesisankareiden kaikille avoimet tapahtumat tarjoavat perheille mahdollisuuden osallistua tapahtumaan yhdessä kun taas koululaistapahtumat ovat koulupäivien aikana koululaisille. Vesisankarit-tapahtumat lisäävät innostusta uimiseen ja pelastustaitojen harjoitteluun ja ovatkin koulun uimaopetuksen lisäksi hyvä lisä uimainnostuksen herättäjänä. Vesisankarit tuovat myös kouluille ja opettajille valmista materiaalia, joiden avulla voi järjestää mukavia ja samalla opettavaisia ja hyödyllisiä teemapäiviä kouluilla.

Haastatteluissa esiin nousi, että Vesisankarit-tapahtuma koettiin myönteiseksi tapahtumaksi, jolle toivottiin jatkoa niin uimahallissa kuin luonnon vesissäkin. Tapahtumalle jatkoa toivoivat niin haastatellut alakouluikäisten lasten vanhemmat kuin tapahtumaa järjestänyt tapahtumakoordinaattorikin. Haastatteluissa selvisi, että mainontaan tulisi kiinnittää enemmän huomiota. Kaikki haastatellut eivät tieneet uimahallille tullessaan, että uimahallilla on Vesisankarit-tapahtuma. Haastatellut olivat

positiivisesti yllättyneitä, että Vesisankarit-tapahtumaan osallistuminen ei maksanut uimahallin pääsylipun lisäksi ylimääräistä. Tapahtuma sai kiitosta maksuttomuudesta.

Haastatellut vanhemmat kuvailivat siis Hämeenlinnassa järjestettyä Vesisankarit-tapahtumaa kivaksi tapahtumaksi. Myös kyselylomakkeisiin vastanneet vanhemmat, olivat sitä mieltä, että tapahtuma oli onnistunut. Tapahtuma saikin Hämeenlinnassa jatkoa, kun toinen Vesisankarit-tapahtuma järjestettiin maaliskuussa 2019.

5.2 Mikä on vanhempien näkemys yleisesti uimataidosta ja pelastustaidoista?

Uimataittoa haastattelut luonnehtivat tärkeäksi taidoksi, jopa kansalaistaidoksi Suomessa. Haastateltujen mukaan lasten uimaan oppimisesta vastuussa ovat vanhemmat. Myös pelastustaitoja haastatellut pitivät tärkeinä. Haastatteluissa selvisi, että niitä ei kuitenkaan ole harjoiteltu kotona, mutta pelastustaidoista on juteltu lasten kanssa. Lisäksi haastatteluissa esiin nousi kehittämissuhteita ja toiveita Hämeenlinnan uimahallille esimerkiksi uimakoulujen järjestämiseen, vaikka niistä en kysynytäkään haastatteluissa. Uimataittoa pitivät tärkeänä myös kyselylomakkeisiin vastanneet vanhemmat. Kuitenkaan heiltä ei saatu sen enempää perusteluja uimataidon tärkeyteen liittyen. Pelastustaidoista ei kyselylomakkeessa ollut juurikaan. Kyselylomake olisikin voinut olla hieman laajempi.

5.3 Miten vanhemmat kokevat oman roolinsa lapsensa vesitaitojen edistäjänä?

Vanhemmat kokivat oman roolinsa lapsen vesitaitojen edistäjänä keskeiseksi: ilman vanhempia lapsi ei pääse uimaan. Haastatteluista nousi esiin, että haastateltujen mielestä lasten uimaan oppiminen on vanhempien vastuulla. Näin ollen vanhempien rooli lapsen vesitaitojen kehittäjänä on hyvin keskeinen.

Kasvatusvastuun jakautuminen on yleisestikin tärkeä aihe. Alasuutari (2004, 32) esittää kuitenkin, että tutkimusta on tehty Suomessa melko vähän kasvatusvastuun jakautumiseen liittyen. Niin myös uimataidon ja vesitaitojen opettamisen vastuuseen liittyen. Aiheesta olisikin mielenkiintoista tehdä laajempaa tutkimusta. Tutkimukseen olisi hyvä saada mukaan myös vanhempia, jotka eivät käy säännöllisesti lapsensa kanssa uimassa.

5.4 Tutkielman vahvuudet ja heikkoudet

Tutkielman vahvuudeksi nostaisin sen toistettavuuden. Tutkielman haastatteluita varten tehtyjen haastattelurunkojen perusteella on mahdollista toistaa tutkielmassa tehty tutkimus helposti muissakin Vesisankarit-tapahtumissa. Tutkielman tuloksia tarkastellessa on otettava huomioon, että haastatellut vanhemmat sekä kaikki muutkin Vesisankarit-tapahtumaan osallistuneet perheet luultavasti ovat perheitä, joissa vanhemmat pitävät uimataitoa tärkeänä ja käyvät lastensa kanssa uimassa. Voisi siis sanoa, että tapahtumaan osallistuvat olivat luultavammin aktiivisia uimareita muutenkin, varsinkin kun haastatteluiden perusteella monikaan ei tiennyt uimahallille tullessaan Vesisankarit-tapahtumasta, vaan tulivat muuten vain uimaan. Haastatteluja ei siis luonnollisesti saatu sellaisilta henkilöiltä, jotka eivät käy uimahallissa. Tämä saattaa siis vaikuttaa tutkielman haastatteluiden tuloksiin. Kuitenkin tutkielman tavoitteena oli tutkia Vesisankarit-tapahtumaan osallistuneita, joten heitä, jotka eivät uimahallissa käy olisi ollut mahdotonta haastatellakaan tätä tutkielmaa varten.

5.5 Jatkotutkimusideat

Vesisankarit-tapahtumia olisi mielenkiintoista tutkia laajemminkin. Jatkotutkimuksena kaikille avoimia Vesisankarit-tapahtumia voisi tutkia ympäri Suomen esimerkiksi teettämällä kyselylomakkeen, jolla selvitetäisiin tapahtumaan osallistuneiden näkemyksiä tapahtumasta, uimataidosta ja pelastustaidoista. Kyselylomakkeisiin saa ainakin oman kokemukseni mukaan enemmän vapaaehtoisia vastaajia kuin haastatteluihin. Tämä johtunee siitä, että usein kyselylomakkeet ovat lyhyitä, selkeitä ja nopeita täyttää, joten ihmisillä löytyy niihin aikaa. Sen sijaan haastattelut vievät enemmän aikaa ja niitä ei välttämättä ehditä toteuttaa heti tapahtuman jälkeen paikan päällä tai ihmiset eivät pysty jäämään haastateltaviksi. Haastatteluajan sopiminen saattaa myös olla hankalaa, joten kyselylomakkeiden helppous viehättää ihmisiä useasta eri syystä.

Kyselylomakkeet olisivat siis kaikissa tapahtumissa samat ja niihin pitäisi pyrkiä saamaan mahdollisimman monelta tapahtumaan osallistuneelta vastaus. Jotta vastauksia saadaan mahdollisimman paljon, tulisi paikalla olla tutkijan tai jonkun muun henkilön, joka tapahtuman jälkeen niin sanotusti houkuttelee ihmisiä vastaamaan. Sillä, jos kyselylomakkeet ovat vain pöydällä ja niihin toivotaan vastauksia, jäävät ne herkemmin täyttämättä, kun taas jos joku ystävällisesti pyytää vastaamaan niihin ja osaa kertoa enemmänkin niistä.

Kyselylomakkeisiin voisivat vastata kaikki tapahtumaan osallistuneet, niin lapset, lasten vanhemmat, isovanhemmat kuin ilman lapsia tapahtumaan osallistuneet. Näin ollen saataisiin entistäkin laajempi tutkimusaineisto. Vesisankarit-tapahtumaan yksi tutkimuksen kohde voisivat olla myös tapahtumaan osallistuvat seurat ja järjestöt, jotka pitävät tapahtumassa rastipisteitä. Heitä haastatteleamalla tapahtumaa voitaisiin lähteä mahdollisesti kehittämään ja esimerkiksi miettiä voisiko tapahtumassa olla eri seuroilla yhteistyössä rastipisteitä. Tämä tuli mielestäni esille myös Hämeenlinnan Vesisankarit-tapahtuman tapahtumavastaavan haastattelusta:

N: Joo, et tapahtuman aikanakaan ei tullu tavallaan sellasta sitten yhteistyötä muiden pisteiden kanssa, että?

S: En mä, en mä usko. Et nythän mä ite olin aika vähän tuolla altaan reunalla. Mutta tota, mä väitän, että sillä noi pisteet oli kuitenkin aika kiireisiä, että mitä tossa seurasin ja oon niin kun sukeltajien kanssa jutellu, niin he oli ihan positiivisesti yllättyneitä siitä, että kuin, että heitä olis pitäny olla enemmän siellä.

Lisäksi uimataidosta tutkimusta voitaisi tehdä esimerkiksi kouluissa testaamalla lasten uimataito ja tilastoimalla, kuinka moni esimerkiksi peruskoulun 3.-6. luokkalaisista on uimataitoisia. Tällä hetkellä tutkimusta toteutetaan LIKES-tutkimuskeskuksen tutkimuksilla peruskoulun kuudesluokkalaisille, mutta ajattelen, että kohderyhmää voisi laajentaa.

Uimataito on keskeinen taito Suomessa, tuhansien järvien maassa, jossa liikutaan paljon vesillä ja vesien läheisyydessä ympäri vuoden. Vesisankarit-tapahtuma on osaltaan lisäämässä vesiturvallisuutta ja vesillä liikkumisen taitoja ja tuo uimisen, pelastustaidot ja vesiturvallisuuden hausalla ja innostavalla tavalla kaiken kansan tietoisuuteen tapahtumilla ympäri Suomen. Jo alkuvuodesta, helmikuussa, 2019 Vesisankareiden nettisivuilta voi löytää 51 Vesisankarit-tapahtumaa, jotka tullaan 2019 vuoden aikana järjestämään ympäri Suomen uimahalleissa.

Lähteet

Alasuutari, M. 2004. Kuka lasta kasvattaa? Helsinki: Gaudeamus.

Doupi, P., Haikonen, K., Impinen, A., Honkala, E. & Lounamaa, A. 2017.

Tapaturmatilanne Suomessa. Teoksessa M. Råback, U. Korpilahti & P.

Lillsunde. (toim.) Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisyn tavoite-

ohjelma vuosille 2014-2020: Turvallisuutta kaikille kotona ja vapaa-ajalla

ja liikunnassa. Väliarviointi 2017. Sosiaali- ja terveysministeriön

raportteja ja muistioita 2017:46, 39-127. Viitattu 9.4.2018.

<https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/136108/koti->

[%20ja%20vapaaajan%20tapaturmat_v%C3%A4liraportti_stm_final.31.1.](https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/136108/koti-%20ja%20vapaaajan%20tapaturmat_v%C3%A4liraportti_stm_final.31.1.2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

[2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y](https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/136108/koti-%20ja%20vapaaajan%20tapaturmat_v%C3%A4liraportti_stm_final.31.1.2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

Durchman, K. & Jokitalo, M. 2004. Taitavaksi vedessä. Soveltavaa uinnin opetusta erityistukea tarvitseville uimareille. Systemaattinen eteneminen ja avustaminen. Helsinki: Ruskeasuon koulu.

Eskola, J. & Vastamäki, J. 2010. Teemahaastattelu: opit ja opetukset. Teoksessa J. Aaltola & R. Valli. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Juva: WS Bookwell Oy, 26-44.

Grimes, C. L., Klein, T. P. & Putallaz M. 2004. Parents' relationships with their parents and peers: Influences on children's social development. Teoksessa J. B. Kupersmidt & K.A. Dodge (toim.) Children's Peer Relations. From Development to Intervention. Washington, DC: American Psychological Association, 141–158.

- Hakamäki, M. 2017. Kuudesluokkalaisten uimataito Suomessa. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 323. Viitattu 10.2.2018
https://www.likes.fi/filebank/2575-likes_uimataitoesite_210x210_web_01.pdf
- Hämeenlinnan Kaupunki. Opetussuunnitelma. 2016. Viitattu 24.3.2018.
<https://ops.hameenlinna.fi/552/?school=21>
- Hämeenlinnan uimahalli. Viitattu 10.3.2019
<https://www.liikuntahallit.fi/liikuntapaikat/uimahallit/hameenlinnan-uimahalli/>
- Ilmanen, K. 2006. Aina pinnalla: 50 vuotta työtä uimaopetuksen ja hengenpelastuksen hyväksi. Helsinki: Edita Publishing Oy.
- Keskinen, I., Hakamäki, J., Hotti, K., Lauritsalo, K., Liinpää, S., Läärä, J. & Pantzar, T. 2016. Uimaopetuksen käsikirja. Jyväskylä: Docento Oy.
- Keskinen, I. 2007. Uimataidon oppiminen. Teoksessa P. Heikinaro-Johansson & T. Huovinen. (toim.) Näkökulmia liikuntapedagogiikkaan. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit, 349-361.
- Kestilä, L. & Rahkonen, O. 2011. Lapsuuden elinolot ja aikuisuuden terveys. Teoksessa M. Laaksonen & K. Silventoinen. (toim.) Sosiaali-epidemiologia. Väestön terveyserot ja terveyteen vaikuttavat sosiaaliset tekijät. Helsinki: Gaudeamus, 226—243.
- Kokkonen, J. 2010. Valtio liikuntarakentamisen linjaajana. Liikuntatieteellisen Seuran julkaisu nro 165. Helsinki: Liikuntatieteellinen Seura ry.

Kurki, J. & Anttila, R. 1999. Uintitaito ja uinninopetus Suomessa. Jyväskylä: Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 117. LIKES -Research Reports on Sport and Health 117.

Lifesaving Society. 2012. Swim to Survive. Viitattu 9.5.2018

<http://www.lifesavingsociety.com/swim-to-survive/swim-to-survive.aspx>

Lindfors, E. & Somerkoski, B. 2018. Turvallisuuden edistäminen oppimisympäristössä. Teoksessa Granö, P., Hiltunen, M. & Jokela, T. (toim.) Suhteessa maailmaan. Ympäristöt oppimisen avaajina. Rovaniemi: Lapland University Press.

LIPAS - Valtakunnallinen ja julkinen liikunnan paikkatietojärjestelmä. Jyväskylän yliopisto. Viitattu 3.2.2019. <http://lipas.cc.jyu.fi/lipas/>

Markkula, J. & Öörni, E. 2010. Providing a Safe Environment for Our Children And Young People. Finland`s national action plan for injury prevention among children and youth. Helsinki University Print. Viitattu 7.4.2018.

Metsämuuronen, J. 2009. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä 4. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Merenkululaitoksen julkaisuja 5/2006. Veneilyn ja vesillä liikkumisen

turvallisuusohjelma 2006- 2016. Helsinki. Viitattu 19.1.2018.

<http://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/141994/mk1320.pdf?sequence>

[=1](#)

Morrongiello, B. A., Sandomierski, M., Schwebel, D. C. & Hagel, B. 2012. Are parents just treading water? The impact of participation in swim lessons on parent`s judgements of children`s drowning risk, swimming ability and supervision needs. *Accident Analysis and Prevention* 50 (2013) 1169–1175.

Mustonen, P. 2006. *Sata altaassa*. Helsinki: Suomen Uimaliitto – Finska Simförbundet ry ja Edita Publishing Oy.

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2016:21. Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset. 2016. Iloa, leikkiä ja yhdessä tekemistä. Viitattu 25.7.2017.
<http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75405/OKM21.pdf>

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet (Pops) 2014. Opetushallitus. Viitattu 29.1.2018.
http://www.oph.fi/download/163777_perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf

Ritanen-Närhi, P. & Pellinen, S. 2004. *Ui kunnolla*. Helsinki: Edita.

Ruusuvuori, J., Nikander, P. & Hyvärinen, M. 2010. Haastattelun analyysin vaiheet. Teoksessa J. Ruusuvuori, P. Nikander & M. Hyvärinen. (toim.) *Haastattelun analyysi*. Tampere: Vastapaino.

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto. Viisaasti vesillä- vesiturvallisuuskampanja. Viitattu 19.1.2019.
<http://www.viisaastivesilla.fi/etusivu>

Tunncliffe, S. D. No time to teach life saving skills? Essential first aid within biology lessons. Volume 42 Number 11, Winter 2007. Journal of biological education.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 2009. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Turgut, T., Yaman, M. & Turgut, A. 2015. Educating children on Water Safety for Drowning Prevention. Springer Science + Business Media Dordrecht 2015.

Vesisankarit-Käsikirja. 2016. And, R., Hollo, M., Kontra, S., Lindqvist, K., Savolainen, T. & Turunen, S. Viitattu 12.2.2018.
[http://www.kll.fi/filebank/1218-Vesisankarit-ka%CC%88sikirja-web-
lores.pdf](http://www.kll.fi/filebank/1218-Vesisankarit-ka%CC%88sikirja-web-
lores.pdf)

Whitten, P. 1994. The Complete Book of Swimming. New York: Random House.

Liitteet

Liite 1: Alakouluikäisten lasten vanhempien haastattelurunko

Vesisankarit -tapahtuma Hämeenlinnassa 27.1.2018

Taustatiedot

- ikä & sukupuoli
- koulutus
- ammatti
- harrastukset
- montako lasta
- mikä ikäisiä lapsia
- minkä ikäiset lapsesi osallistuivat tapahtumaan
- lasten harrastukset
- asuinpaikka
- Miten määrittelet uimataidon?

Vesisankarit tapahtumana

- Millainen Vesisankarit tapahtuma oli mielestäsi?
- Mitä mieltä olet tapahtuman sisällöstä?
- Entä toteutuksesta? (mikä toimi/mikä ei?)
- Mikä oli tapahtumassa onnistuneinta/parasta?
- Mitä kehitettävää tapahtumassa voisi olla?
- Olitko tutustunut Vesisankareiden nettisivuihin ja materiaaleihin ennen tapahtumaa?
- Mitä odotuksia sinulla oli tapahtumalta? Toteutuivatko ne?
- Mikä sai sinut osallistumaan tapahtumaan?
- Mainostettiinkö tapahtumaa mielestäsi riittävästi?
- Opitko itse jotakin uutta tapahtumassa?

Uiminen

- Käyttökö yhdessä uimassa? Missä käynte, uimahalli, yleiset uimarannat, mökkiranta, maauimalat?
- Osaako lapsesi uida? Minkä ikäisenä lapsesi oppi uimaan? Kuka opetti lapsesi uimaan?
- Harrastatko itse uintia? Uitko säännöllisesti?
- Täytätkö Pohjoismaisen uimataito määritelmän? Veteen pudottuaan ui yhtäjaksoisesti 200 m, josta 50 m selällään.
- Kenen vastuulla mielestäsi on lasten uimaan oppiminen?
- Mitä mieltä olet uimataidosta? (onko tärkeä/ei tärkeä)

Pelastustaidot

- Oletteko lapsesi kanssa keskustelleet pelastustaidoista tai harjoitelleen niitä? ? (esim. ensiaputaidot, vedestä pelastaminen - apuvälineen heitto, pelastusliivien käyttö ja kokeilu vedessä)
- Oletko käynyt pelastustaitoihin liittyvissä koulutuksissa esim. ensiapukoulutus?
- Milloin lapsille tulisi opettaa erilaisia pelastustaitoja mielestäsi?
- Mikä merkitys on pelastustaidoilla?
- Muuttiko tapahtuma käsityksiäsi uimiseen/uimataitoon/pelastustaitoihin liittyen?

Liite 2: Tapahtumavastaavan haastattelurunko

Taustatiedot: Ikä, ammatti, työura, harrastukset, onko omia lapsia, miksi päädyit juuri tälle alalle

- **Miten päädyit koordinoimaan Vesisankarit-tapahtumaa?**
- **Minkälainen rooli sinulla on ollut Vesisankarit- tapahtuman järjestelyissä?**
-minkälaisena olet kokenut koordinoimisen ja itse tapahtuman?

- **Yhteistyö eri yhdistysten kanssa**

-Miten yhteistyö omalta osaltasi on toiminut eri yhdistysten kanssa? Oletko kohdannut haasteita yhteistyössä toimijoiden kanssa?

-Miten rastien on toteutettu? (toimijoiden oma-aloitteisuus, rastin toiminnallisuus)

-Miten yhteistyö eri toimijoiden/yhdistysten välillä on toiminut? (toimijoiden yhteishenki)

-Millainen on ollut toimijoiden fiilis tapahtumapäivänä?

-Millaista palautetta toimijat ovat antaneet tapahtumasta?

- **Oletko tutustunut Vesisankarit- hankkeen verkkosivuihin ja käsikirjaan?**

--oletko osallistunut muihin Vesisankarit -tapahtumiin?

-minkä verran olet tutustunut Vesisankarit nettisivuihin/materiaaleihin?

Mitä mieltä olet Vesisankarit- hankkeen sivuista ja materiaaleista? (toimivuus, käytännöllisyys, monipuolisuus)

- **Osallistujien kokemuksia tapahtumista**

-Miten osallistujat suhtautuivat tapahtumaan?

-Millainen oli tapahtuman ilmapiiri?

-Miten eri toimintapisteet toimivat käytännössä? (Sujuvuus, liikkuminen, tapahtuman/ eri toimipisteiden kesto)

-Olivatko Vesisankarit tapahtumassa vesiturvallisuuden eri osa-alueet: uimataito, ensiapu, vesipelastus, vesillä liikkumisen taidot mielestäsi riittävän monipuolisesti esillä?

- **Minkälaisena näet tapahtuman tulevaisuuden Hämeenlinnassa?**

-Miten edistäisit/ aiot edistää Vesisankarit- toimintaa Hämeenlinnassa?

-pitäisikö kohderyhmää rajata?

-parannusehdotuksia? Tekisitkö jotakin toisin?

- **Oletko ollut mukana muissa hankkeissa?**

-millaisissa? kerro lyhyesti hankkeista.

-mikä on toiminut, mikä ei?

- **Miten vanhemmat olivat mukana rastipisteiden toiminnassa tapahtuman aikana? (suluissa olevia ei kysytä Näkyikö vanhempien toiminnassa innostusta, pelkoa, ei kiinnostusta-asennetta, seurasivatko sivusta?)**
- **Yhteistyö koulujen kanssa**
  - Teettekö yhteistyötä koulujen kanssa?
  - Millaista?

Liite 3: Kyselylomake

KYSELYLOMAKE

Noora Valikainen: Pro gradu-tutkimus

Vesisankarit -tapahtuma Hämeenlinnassa 27.1.2018

Vastauksiani saa käyttää tutkimuksessa: kyllä ( ) ei ( )

Arvioi asteikolla 1-5 (1 =täysin eri mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 3=ei samaa mieltä/
ei eri mieltä, 4=jokseenkin samaa mieltä, 5=täysin samaa mieltä)

	1	2	3	4	5
Käyn lapseni/lasteni kanssa uimassa säännöllisesti.					
Vesisankarit -tapahtuma oli onnistunut.					
Tutustuin Vesisankareiden nettisivuihin ja materiaaleihin ennen tapahtumaan osallistumista.					
Olen käynyt pelastustaitoihin liittyvän koulutuksen viimeisen kolmen vuoden sisällä (esim. ensiapukurssi).					
Tapahtuma muutti käsityksiäni uimataitoon/pelastustaitoihin liittyen.					
Tapahtuma oli selkeästi ja hyvin ohjattu.					
Opin tapahtumassa jotakin uutta.					

1. Määrittele uimataito.
2. Missä tilanteissa uimataitoa tarvitaan?
3. Tapahtumassa parasta oli
4. Tapahtumassa kehitettävää olisi
5. Muuta mainittavaa

Liite 4: Tutkimuslupa haastatteluja varten

Tutkimuslupa

Olen Noora Valikainen, luokanopettajaopiskelija Turun yliopiston Rauman yksiköstä ja teen pro gradu -tutkielmaani Hämeenlinnan uimahallilla järjestettävään kaikille avoimeen Vesisankarit -tapahtumaan liittyen. Tutkimuksessani olen kiinnostunut muun muassa siitä, millaisena kouluikäisten lasten vanhemmat kokevat kaikille avoimen Vesisankarit -tapahtuman sekä heidän näkemyksistään yleisesti uimataitoon ja pelastustaitoihin liittyen.

Tutkimukseen osallistuminen on täysin vapaaehtoista. Noudatan tutkimuksen tekemisessä asianmukaista tutkimusetiikkaa. Haastatteluaineistoa käsittelen luottamuksella ja käytän sitä ainoastaan tätä tutkimusta varten. Tutkimukseen osallistuneiden henkilöllisyys ei tule ilmi missään tutkimuksen vaiheessa. Tutkimuksen tuloksia hyödynnetään Vesisankarit-toiminnan ja materiaalien kehittämisessä.

Annan luvan nauhoittaa haastatteluni ja käyttää sitä tutkimuksessa. ( )

Paikka ja päiväys:

Allekirjoitus ja nimenselvennys:

Graduohjaaja:

Päivi Granö

paigra@utu.fi

02 333 7195